
.. shrImUkapa nchashatI ..

॥ श्रीमूकपञ्चशती ॥

माता मरकतश्यामा मातङ्गी मदशालिनी ।

कुर्यात् कटाक्षं कल्याणी कदम्बवनवासिनी ॥

॥ श्रीः ॥

॥ श्रीचन्द्रमौलीश्वराय नमः ॥

॥ श्रीकारणपरचिद्रूपायै नमः ॥

श्रीमूकमहाकविप्रणीता

॥ श्रीः ॥

॥ श्रीमूकपञ्चशती ॥

श्रीकामाक्षीपरदेवतायाः पादारविन्दयोः

भक्तिभरेण समर्पितम् ॥

आर्यामेव विभावयन्मनसि यः पादारविन्दं पुरः
पश्यन्नारभते स्तुतिं स नियतं लब्ध्वा कटाक्षच्छविम् ।
कामाक्ष्या मृदुलस्मितांशुलहरीज्योत्स्नावयस्यान्विता-
मारोहत्यपवर्गसौधवलभीमानन्दवीचीमयीम् ॥

[मन्दस्मित १०१]

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्य श्रीकामकोटिपीठाधीश्वर-
जगद्गुरु श्रीमत् चन्द्रशेखरेन्द्रसरस्वती श्रीपादानां
श्रीमुखेन समझासिता

॥ श्रीः ॥

॥ श्रीचन्द्रमौलीश्वर ॥

मुद्रा

स्वस्ति श्रीमदखिलभूमण्डलालंकार-त्रयस्त्रिंशत्कोटि-
देवतासेवित श्रीकामाक्षीदेवीसनाथ-श्रीमदेकाम्रनाथ-
श्रीमहादेवीसनाथ-श्रीहस्तिनिरिनाथ-साक्षात्कारपरम-
अधिष्ठानसत्यव्रतनामाङ्कित-काञ्चीदिव्यक्षेत्रे शारदा-
मठसुस्थितानाम्, अतुलितसुधारसमाधुर्यकमलासनकामिनी-
धम्मिल्ल संफुल्लमल्लिकामालिकानिष्यन्दमकरन्दझरी-
सौवस्तिकवाङ्निगुम्भविजृम्भणानन्दतुन्दलितमणीषि-
मण्डलानाम्, अनवरताद्वैतविद्याविनोदरसिकानाम्,
निरन्तरालकृतीकृतशान्तिदान्तिभूमनाम्, सकलभुवन-
चक्रप्रतिष्ठापक श्रीचक्रप्रतिष्ठाविख्यातयशोऽलंकृतानाम्,
निखिलपाषण्डषण्डकण्टकोद्धाटनेन विशदीकृतवेदवेदान्त-
मार्गषण्मतप्रतिष्ठापकाचार्याणाम्, श्रीमत्परमहंसपरिव्राजक-
आचार्यवर्य-श्रीजगद्गुरु श्रीमच्छंकरभगवत्पादाचार्याणाम्
अधिष्ठाने सिंहासनाभिषिक्त श्रीमन्महादेवेन्द्रसरस्वती-
संयमीन्द्राणाम्, अन्तेवासिवर्य श्रीमच्चन्द्रशेखरेन्द्रसरस्वती
श्रीपादैः ।

क्रियते नारायणस्मृतिः

तत्रभवान् मूक इति सुप्रसिद्धः महाकविशिरोमणिः
श्रीकामाक्षीदेवीकरुणाकटाक्षतरङ्गितपुण्यकवितारसपूरः
गमूकपञ्चशती' इति कर्तुर्नाम्ना प्रसिद्धमिमं लोकोत्तरं
ग्रन्थं प्रणीय भूमण्डलेऽनुत्तमं पुण्ययशोविशेषं शाश्वतीं
परानन्दानुभूतिं च लब्धवानिति सुविदितमेव । स्तोत्ररत्ने
चास्मिन् काञ्चीमध्यगत कामकोटिपीठाधिष्ठात्रीम्
इन्दुमौलेरैश्वर्यरूपां श्रीकामाक्षीं परदेवताम्,
आरूढयौवनाटोपा, तरुणिमसर्वस्वं, नित्यतरुणी,
लावण्यामृततरङ्गमाला, विभ्रमसमवायसारसन्नाहा,
शृङ्गाराद्वैततन्त्रसिद्धान्तं, मीनध्वजतन्त्रपरमतात्पर्यं

कन्दर्पसूतिकापाङ्गी, मनसिजसाम्राज्यगर्वबीजं,
 पुष्पायुधवीर्यसरसपरिपाटी, मदनागमसमयदीक्षित-
 कटाक्षा, कुसुमशरगर्वसंपत्कोशगृहम्, अनङ्गब्रह्मतत्त्व-
 बोधसिरा, पञ्चशरशास्त्रबोधनपरमाचार्यदृष्टिपाता
 इत्यादिरूपेण वर्णयन् पुनः लावण्यमृतपरकाष्ठाभूतां
 तामेव परदेवतां, कारणपरचिद्रूपा, कैवल्यानन्दकन्दः,
 आम्नायरहस्यम्, उपनिषदरविन्दकुहरमधुधारा,
 वाङ्मनोऽतीता, आनन्दोद्धतकन्दली, मुक्तिबीजम्,
 आगमसल्लापसारयाथार्थ्यं, बोधामृतवीची, अभिदाकृतिः,
 ऐकात्म्यप्रकृतिः, निगमवचस्सिद्धान्तः, गुरुमूर्तिः, इत्येवं-
 रूपेण साक्षत्कुर्वन् यौवनशृङ्गारादिविषयरसानुभव-
 सामग्रीं ज्ञानवैराग्यादिब्रह्मानन्दानुभवसामग्रीत्वेन
 संपादयन् -

” शिव शिव पश्यन्ति समं श्रीकामाक्षीकटाक्षिताः पुरुषाः ।
 विपिनं भवनममित्रं मित्रं लोष्टं च युवतिबिम्बोष्ठम् ॥”
 इति परदेवतानुग्रहफलीभूतां परवैराग्यकाष्ठां प्रकटयति ।

[आर्या ४८]

पद्यपञ्चशतकात्मकेऽत्र ग्रन्थे शतकानां या आनुपूर्वी
 तस्यामयं विशेषो दृश्यते । यथा कश्चन शिशुः चक्षुरादि
 इन्द्रियप्रागल्भ्याविर्भावात्पूर्वं मनोवृत्तिमात्रेण कलयति
 स्वेप्सितम् ; एवमार्याशतके भक्तशिशोः मनः प्रवृत्तिम्
 अम्बिकायाः स्वरूपानुसन्धानपटीयसीं संपादयति
 कविपुङ्गवः ; अयमाशयः -

” अन्तरपि बहिरपि त्वं जन्तुततेरन्तकान्तकृदहन्ते ।
 चिन्तितसंतानवतां संततमपि तन्तनीषि महिमानम् ॥”
 इति श्लोकेन सूचितः ॥ [आर्या ९८]

द्वितीयशतके तावत् यथा किञ्चित्प्रवृद्धग्रहणशक्तिः
 बालकः खान्तिके विद्यमानस्य वस्तुनः दर्शन-
 स्पर्शनादिभिः आह्लादमधिगच्छति तद्वत् भक्तबालकः
 अत्यन्तमधोभागे विद्यमानस्य स्वस्यान्तिकत्वेनैव
 जगन्मातुः निरन्तरध्यानफलीभूत पादारविन्द दर्शन-
 आनन्दमनुभवतीत्ययमाशयः -

” मरालीनां यानाभ्यसनकलनामूलगुरवे
 दरिद्राणां त्राणव्यतिकरसुरोद्यानतरवे ।
 तमस्काण्डप्रौढिप्रकटनतिरस्कारपटवे
 जनोऽयं कामाक्ष्याश्चरणनलिनाय स्पृहयते ॥”

इति श्लोकेन सूचितः ॥ [पादारविन्द ३]
यथा मनसः ज्ञानेन्द्रियाणां च स्फूर्त्यनन्तरमेव
वाक्प्रसरति, तथैव आर्यापादारविन्दशतकयोरनन्तरं
स्वप्नेमास्पदं वस्तु निरर्गलं स्तोतुमारभते -
” पाण्डित्यं परमेश्वरि स्तुतिविधौ नैवाश्रयन्ते गिरां
वैरिञ्चान्यपि गुम्फनानि विगलद्गवाणि शर्वाणि ते ।
स्तोतुं त्वां परिफुल्लनीलनलिनश्यामाक्षि कामाक्षि मां
वाचालीकुरुते तथापि नितरां त्वत्पादसेवादरः ॥”
इतादिना स्तुतिशतकेन । [स्तुति १]
लौकिकाविद्यादिषु कुशलः कश्चन यथा लौकिकसंपदः
प्राप्तुर्महो भवति तद्वत् पूर्वकृतस्तुतिफलत्वेन भक्तः
अम्बिकायाः कटाक्षविशेषमधिगम्य परसंविदनुभूत्य-
उचिततेजःपुष्ट्यादिपात्रं भवतीत्ययमाशयः-
” अस्तं क्षणान्नयतु मे परितापसूर्य-
मानन्दचन्द्रमसमानयतां प्रकाशम् ।
कालान्धकारसुषमां कलयन् दिगन्ते
कामाक्षि कोमलकटाक्षनिशागमस्ते ॥”
इत्यादिभिर्वर्णनैः कटाक्षशतके सूचितः ॥ [कटाक्ष ६]
यथा लौकिकसंपत्संपूर्णः कश्चन समग्रयौवनः
लौकिकशृङ्गारसुखानुभवाय पात्रं भवति, तद्वत्
देव्याः परमानुग्रहपात्रीभूतः तदीयमन्दस्मित-
चन्द्रिकासनाथः आनन्दचन्द्र इव अलौकिक-
निरतिशयानन्दानुभवात्मकः प्रकाशत इति
अमूमेव भावप्रणालिकां महाकविः स्वयमेव
पञ्चशतीपुतिपद्येन आविष्यकरोति । यथा -
” आर्यामेव विभावयन्मनसि यः पादारविन्दं पुरः
पश्यन्नारभते स्तुतिं स नियतं लब्ध्वा कटाक्षच्छविम् ।
कामाक्ष्या मृदुलस्मितांशुलहरीज्योत्स्नावयस्यान्विता-
मारोहत्यपवर्गसौधवलभीमानन्दवीचीमयीम् ॥”
इति । [मन्दस्मित १०१]
अस्या लोकोत्तरायाः स्तुतेः पठनमात्रेण तत्क्षणे
महाकविनाऽमुना अन्ततः परदेवतयैव वा
ऐकात्म्यमनुभवतीव साधकः ।
तदिदं ग्रन्थरत्नं द्राविडभाषामयार्थानुवाद-
सहितमचिरादेव महता परिश्रमेण भक्तिभरेण
मुद्राप्य श्री कामाक्षी देवी कुम्भाभिषेक शुभ-

मुहूर्त एव उपहारीकृतवते, मुद्रापणदिविषये परमं
साहाय्यमाचरितवद्भयः, तद्ग्रन्थपठितृभ्यश्च
भक्तपुङ्गवेभ्यः श्रीकामाक्षीकटाक्षाः समुल्ल-
सन्त्वित्याशास्महे ॥

॥ इति नारायणस्मृतिः ॥

॥ आर्याशतकम् ॥

कारणपरचिद्रूपा काञ्चीपुरसीम्नि कामपीठगता ।
काचन विहरति करुणा काश्मीरस्तबककोमलाङ्गलता ॥ १ ॥
कंचन काञ्चीनिलयं करधृतकोदण्डबाणसृणिपाशम् ।
कठिनस्तनभरनम्रं कैवल्ल्यानन्दकन्दमवलम्बे ॥ २ ॥
चिन्तितफलपरिपोषणचिन्तामणिरेव काञ्चिनिलया मे ।
चिरतरसुचरितसुलभा चित्तं शिशिरयतु चित्सुखाधारा ॥ ३ ॥
कुटिलकचं कठिनकुचं कुन्दस्मितकान्ति कुङ्कुमच्छायम् ।
कुरुते विह्वतिं काञ्च्यां कुलपर्वतसार्वभौमसर्वस्वम् ॥ ४ ॥
पञ्चशरशास्त्रबोधनपरमाचार्येण दृष्टिपातेन ।
काञ्चीसीम्नि कुमारी काचन मोहयति कामजेतारम् ॥ ५ ॥
परया काञ्चीपुरया पर्वतपर्यायपीनकुचभरया ।
परतन्त्रा वयमनया पङ्कजसब्रह्मचारिलोचनया ॥ ६ ॥
ऐश्वर्यमिन्दुमौलेरैकत्म्यप्रकृति काञ्चिमध्यगतम् ।
ऐन्दवकिशोरशेखरमैदपर्यं चकास्ति निगमानाम् ॥ ७ ॥
श्रितकम्पसीमानं शिथिलितपरमशिवधैर्यमहिमानम् ।
कलये पटलिमानं कंचन कञ्चुकितभुवनभूमानम् ॥ ८ ॥
आदृतकाञ्चीनिलयमाद्यामारूढयौवनाटोपाम् ।
आगमवतंसकलिकामानन्दद्वैतकन्दलीं वन्दे ॥ ९ ॥
तुङ्गाभिरामकुचभरशृङ्गारितमाश्रयामि काञ्चिगतम् ।
गङ्गाधरपरतन्त्रं शृङ्गारद्वैततन्त्रसिद्धान्तम् ॥ १० ॥
काञ्चीरत्नविभूषां कामपि कन्दर्पसूतिकापाङ्गीम् ।
परमां कलामुपासे परशिववामाङ्कपीठिकासीनाम् ॥ ११ ॥
कम्पातीचराणां करुणाकोरकितदृष्टिपातानाम् ।
केलीवनं मनो मे केषांचिद्भवतु चिद्विलासानाम् ॥ १२ ॥
आम्रतरुमूलवसतेरादिमपुरुषस्य नयनपीयूषम् ।
आरब्धयौवनोत्सवमाम्नायरहस्यमन्तरवलम्बे ॥ १३ ॥
अधिकाञ्चि परमयोगिभिरादिमपरपीठसीम्नि दृश्येन ।
अनुबद्धं मम मानसमरुणिमसर्वस्वसंप्रदायेन ॥ १४ ॥
अङ्कितशंकरदेहामङ्कुरितोरोजकङ्कणाश्लेषैः ।
अधिकाञ्चि नित्यतरुणीमद्राक्षं कांचिदद्भुतां बालाम् ॥ १५ ॥
मधुरधनुषा महीधरजनुषा नन्दामि सुरभिबाणजुषा ।
चिद्वपुषा काञ्चिपुरे केलिजुषा बन्धुजीवकान्तिमुषा ॥ १६ ॥
मधुरस्मितेन रमते मांसलकुचभारमन्दगमनेन ।

मध्येकाञ्चि मनो मे मनसिजसाम्राज्यगर्वबीजेन ॥ १७ ॥
 धरणिमयीं तरणिमयीं पवनमयीं गगनदहनहोतृमयीम् ।
 अम्बुमयीमिन्दुमयीमम्बामनुकम्पमादिमामीक्षे ॥ १८ ॥
 लीनस्थिति मुनिहृदये ध्यानस्तिमितं तपस्यदुपकम्पम् ।
 पीनस्तनभरमीडे मीनध्वजतन्त्रपरमतात्पर्यम् ॥ १९ ॥
 श्वेता मन्थरहसिते शाता मध्ये च वाङ्मनोऽतीता ।
 शीता लोचनपाते स्फीता कुचसीम्नि शाश्वती माता ॥ २० ॥
 पुरतः कदा न करवै पुरवैरिविमर्दपुलकिताङ्गलताम् ।
 पुनर्ती काञ्चीदेशं पुष्पायुधवीर्यसारसपरिपाटीम् ॥ २१ ॥
 पुण्या काऽपि पुरंध्री पुङ्कितकन्दर्पसंपदा वपुषा ।
 पुलिनचरी कम्पायाः पुरमथनं पुलकनिचुलितं कुरुते ॥ २२ ॥
 तनिमाद्वैतवलग्नं तरुणारुणसंप्रदायतनुलेखम् ।
 तटसीमनि कम्पायास्तरुणिमसर्वस्वमाद्यमद्राक्षम् ॥ २३ ॥
 पौष्टिककर्मविपाकं पौष्पशरं सविधसीम्नि कम्पायाः ।
 अद्राक्षमात्तयौवनमभ्युदयं कंचिदर्थशशिमौलैः ॥ २४ ॥
 संश्रितकाञ्चीदेशे सरसिजदौर्भाग्यजाग्रदुत्तसे ।
 संविन्मये विलीये सारस्वतपुरुषकारसाम्राज्ये ॥ २५ ॥
 मोदितमधुकरविशिखं स्वादिमसमुदायसारकोदण्डम् ।
 आदृतकाञ्चीखेलनमादिममारुण्यभेदमाकलये ॥ २६ ॥
 उररीकृतकाञ्चिपुरीमुपनिषदरविन्दकुहरमधुधाराम् ।
 उन्नम्रस्तनकलशीमुत्सवलहरीमुपास्महे शंभोः ॥ २७ ॥
 एणशिशुदीर्घलोचनमेनःपरिपन्थि संततं भजताम् ।
 एकाग्रनाथजीवितमेवंपददूरमेकमवलम्बे ॥ २८ ॥
 स्मयमानमुखं काञ्चीभयमानं कमपि देवताभेदम् ।
 दयमानं वीक्ष्य मुहुर्वयमानन्दामृताम्बुधौ मग्नाः ॥ २९ ॥
 कुतुकजुषि काञ्चिदेशे कुमुदतपोराशिपाकशेखरिते ।
 कुरुते मनोविहारं कुलगिरिपरिवृढकुलैकमणिदीपे ॥ ३० ॥
 वीक्षेमहि काञ्चिपुरे विपुलस्तनकलशगरिमपरवशितम् ।
 विद्वमसहचरदेहं विभ्रमसमवायसारसंनाहम् ॥ ३१ ॥
 कुरुविन्दगोत्रगात्रं कूलचरं कमपि नौमि कम्पायाः ।
 कूलकषकुचकुम्भं कुसुमायुधवीर्यसारसंरम्भम् ॥ ३२ ॥
 कुडूमलितकुचकिशोरैः कुर्वाणैः काञ्चिदेशसौहार्दम् ।
 कुडूमशोणैर्निचितं कुशलपथं शंभुसुकृतसंभारैः ॥ ३३ ॥
 अङ्कितकचेन केनचिदन्धंकरणौषधेन कमलानाम् ।
 अन्तःपुरेण शंभोरलंक्रिया काऽपि कल्प्यते काञ्च्याम् ॥ ३४ ॥
 ऊरीकरोमि संततमूष्मलफालेन ललितं पुंसा ।

उपकम्पमुचितखेलनमुर्वीधरवंशसंपदुन्मेषम् ॥ ३५ ॥
 अङ्कुरितस्तनकोरकमङ्कालंकारमेकचूतपतेः ।
 आलोकेमहि कोमलमागमसंलापसारयाथार्थ्यम् ॥ ३६ ॥
 पुञ्जितकरुणमुदञ्चितशिञ्जितमणिकाञ्चि किमपि काञ्चिपुरे ।
 मञ्जरितमृदुलहासं पिञ्जरतनुरुचि पिनाकिमूलधनम् ॥ ३७ ॥
 लोलहृदयोऽस्ति शंभोर्लोचनयुगलेन लेह्यमानायाम् ।
 ललितपरमशिवायां लावण्यामृततरङ्गमालायाम् ॥ ३८ ॥
 मधुकरसहचरचिकुरैर्मदनागमसमयदीक्षितकटाक्षैः ।
 मण्डितकम्पातीरैर्मङ्गलकन्दैर्ममास्तु सारूप्यम् ॥ ३९ ॥
 वदनारविन्दवक्षोवामाङ्कतटीवशंवदीभूता ।
 पूरुषत्रितये त्रेधा पुरंघ्निरूपा त्वमेव कामाक्षि ॥ ४० ॥
 बाधाकरीं भवाब्धेराधाराद्यम्बुजेषु विचरन्तीम् ।
 आधारीकृतकाञ्ची बोधामृतवीचिमेव विमृशामः ॥ ४१ ॥
 कलयाम्यन्तः शशधरकलयाऽङ्कितमौलिममलचिद्वलयाम् ।
 अलयामागमपीठीनिलयां वलयाङ्कसुन्दरीमम्बाम् ॥ ४२ ॥
 शर्वादिपरमसाधकगुर्वानीताय कामपीठजुषे ।
 सर्वाकृतये शोणिमगर्वायास्मै समर्प्यते हृदयम् ॥ ४३ ॥
 समया सांध्यमयूखैः समया बुद्धया सदैव शीलितया ।
 उमया काञ्चीरतया न मया लभ्यते किं नु तादात्म्यम् ॥ ४४ ॥
 जन्तोस्तव पदपूजनसंतोषतरङ्गितस्य कामाक्षि ।
 वन्धो यदि भवति पुनः सिन्धोरम्भस्सु बम्भ्रमीति शिला ॥ ४५ ॥
 कुण्डलि कुमारि कुटिले चण्डि चराचरसवित्रि चामुण्डे ।
 गुणिनि गुहारिणि गुह्ये गुरुमूर्ते त्वां नमामि कामाक्षि ॥ ४६ ॥
 अभिदाकृतिर्भिदाकृतिरचिदाकृतिरपि चिदाकृतिर्मातः ।
 अनहंता त्वमहंता भ्रमयसि कामाक्षि शाश्वती विश्वम् ॥ ४७ ॥
 शिव शिव पश्यन्ति समं श्रीकामाक्षीकटाक्षिताः पुरुषाः ।
 विपिनं भवनममित्रं मित्रं लोष्टं च युवतिबिम्बोष्ठम् ॥ ४८ ॥
 कामपरिपन्थिकामिनि कामेश्वरि कामपीठमध्यगते ।
 कामदुघा भव कमले कामकले कामकोटि कामाक्षि ॥ ४९ ॥
 मध्येहृदयं मध्येनितिलं मध्येशिरोऽपि वास्तव्याम् ।
 चण्डकरशक्रकार्मुकचन्द्रसमाभां नमामि कामाक्षीम् ॥ ५० ॥
 अधिकाञ्चि केलिलोलैरखिलागमयन्त्रतन्त्रमयैः ।
 अतिशीतं मम मानसमसमशरद्रोहिजीवनोपायैः ॥ ५१ ॥
 नन्दति मम हृदि काचन मन्दिरयन्ता निरन्तरं काञ्चीम् ।
 इन्दुरविमण्डलकुचा बिन्दुवियन्नादपरिणता तरुणी ॥ ५२ ॥
 शम्पालतासवर्णं संपादयितुं भवज्वरचिकित्साम् ।

लिम्पामि मनसि किञ्चन कम्पातटरोहि सिद्धभैषज्यम् ॥ ५३ ॥
अनुमितकुचकाठिन्यामधिवक्षःपीठमङ्गजन्मरिपोः ।
आनन्ददां भजे तामानङ्गब्रह्मतत्वबोधसिराम् ॥ ५४ ॥
ऐक्षिषि पाशाङ्कुशधरहस्तान्तं विस्मयार्हवृत्तान्तम् ।
अधिकाञ्चि निगमवाचां सिद्धान्तं शूलपाणिशुद्धान्तम् ॥ ५५ ॥
आहितविलासभङ्गीमात्रहस्तम्बशिल्पकल्पनया ।
आश्रितकाञ्चीमतुलामाद्यां विस्फूर्तिमाद्रिये विद्याम् ॥ ५६ ॥
मूकोऽपि जटिलदुर्गतिशोकोऽपि स्मरति यः क्षणं भवतीम् ।
एको भवति स जन्तुर्लोकोत्तरकीर्तिरेव कामाक्षि ॥ ५७ ॥
पञ्चदशवर्णरूपं कञ्चन काञ्चीविहारधौरेयम् ।
पञ्चशरीयं शंभोर्वञ्चनवैदग्ध्यमूलमवलम्बे ॥ ५८ ॥
परिणतिमतीं चतुर्धा पदवीं सुधियां समेत्य सौषुम्नीम् ।
पञ्चाशद्वर्णकल्पितमदशिल्पां त्वां नमामि कामाक्षि ॥ ५९ ॥
आदिक्षन्मम गुरुराडादिक्षान्ताक्षरात्मिकां विद्याम् ।
स्वादिष्टचापदण्डां नेदिष्ठामेव कामपीठगताम् ॥ ६० ॥
तुष्यामि हर्षितस्मरशासनया काञ्चिपुरकृतासनया ।
स्वासनया सकलजगद्भासनया कलितशम्बरासनया ॥ ६१ ॥
प्रेमवती कम्पायां स्थेमवती यतिमनस्सु भूमवती ।
सामवती नित्यगिरा सोमवती शिरसि भाति हैमवती ॥ ६२ ॥
कौतुकिना कम्पायां कौसुमचापेन कीलितेनान्तः ।
कुलदैवतेन महता कुङ्कुलमुद्रां धुनोतु नःप्रतिभा ॥ ६३ ॥
यूना केनापि मिलद्देहा स्वाहासहायतिलकेन ।
सहकारमूलदेशे संविहूपा कुटुम्बिनी रमते ॥ ६४ ॥
कुसुमशरगर्वसंपत्कोशगृहं भाति काञ्चिदेशगतम् ।
स्थापितमस्मिन्कथमपि गोपितमन्तर्मया मनोरत्नम् ॥ ६५ ॥
दग्धषडध्वारण्यं दरदलितकुसुम्भसंभृतारुण्यम् ।
कलये नवतारुण्यं कम्पातटसीम्नि किमपि कारुण्यम् ॥ ६६ ॥
अधिकाञ्चि वर्धमानामतुलां करवाणि पारणामक्षणोः ।
आनन्दपाकभेदामरुणिमपरिणामगर्वपल्लविताम् ॥ ६७ ॥
बाणसृणिपाशकार्मुकपाणिममुं कमपि कामपीठगतम् ।
एणधरकोणचूडं शोणिमपरिपाकभेदमाकलये ॥ ६८ ॥
किं वा फलति ममान्यौर्विम्बाधरचुम्बिमन्दहासमुखी ।
संबाधकरी तमसामम्बा जागर्ति मनसि कामाक्षी ॥ ६९ ॥
मञ्चे सदाशिवमये परिशिवमयललितपौष्पपर्यङ्के ।
अधिचक्रमध्यमास्ते कामाक्षी नाम किमपि मम भाग्यम् ॥ ७० ॥
रक्ष्योऽस्मि कामपीठीलासिकया घनकृपाम्बुराशिकया ।

श्रुतियुवतिकुन्तलीमणिमालिकया तुहिनशैलबालिकया ॥ ७१ ॥
 लीये पुरहरजाये माये तव तरुणपल्लवच्छाये ।
 चरणे चन्द्राभरणे काञ्चीशरणे नतार्तिसंहरणे ॥ ७२ ॥
 मूर्तिमति मुक्तिबीजे मूर्ध्नि स्तबकितचकोरसाम्राज्ये ।
 मोदितकम्पाकूले मुहुर्मुहुर्मनसि मुमुदिषाऽस्माकम् ॥ ७३ ॥
 वेदमयी नादमयी बिन्दुमयी परपदोद्यदिन्दुमयीम् ।
 मन्त्रमयी तन्त्रमयी प्रकृतिमयी नौमि विश्वविकृतिमयीम् ॥ ७४ ॥
 पुरमथनपुण्यकोटी पुञ्जितकविलोकसूक्तिरसधाटी ।
 मनसि मम कामकोटी विहरतु करुणाविपाकपरिपाटी ॥ ७५ ॥
 कुटिलं चटुलं पृथुलं मृदुलं कचनयनजघनचरणेषु ।
 अवलोकितमवलम्बितमधिकम्पातटममेयमस्माभिः ॥ ७६ ॥
 प्रत्यङ्मुख्या दृष्टया प्रसाददीपाङ्कुरेण कामाक्ष्याः ।
 पश्यामि निस्तुलमहो पचेलिमं कमपि परशिवोल्लासम् ॥ ७७ ॥
 विद्ये विधातृविषये कात्यायनि कालि कामकोटिकले ।
 भारति भैरवि भद्रे शाकिनि शांभवि शिवे स्तुवे भवतीम् ॥ ७८ ॥
 मालिनि महेशचालिनि काञ्चीखेलिनि विपक्षकालिनि ते ।
 शूलिनि विद्रुमशालिनि सुरजनपालिनि कपालिनि नमोऽस्तु ॥ ७९ ॥
 देशिक इति किं शंके तत्तादृक्तव नु तरुणिमोन्मेषः ।
 कामाक्षि शूलपाणेः कामागमसमयदीक्षायाम् ॥ ८० ॥
 वेतण्डकुम्भडम्बरवैतण्डिककुचभरार्तमध्याय ।
 कुङ्कुमरुचे नमस्यां शंकरनयनामृताय रचयामः ॥ ८१ ॥
 अधिकाञ्चितमणिकाञ्चनकाञ्चीमधिकाञ्चि कांचिदद्राक्षम् ।
 अवनतजनानुकम्पामनुकम्पाकूलमस्मदनुकूलाम् ॥ ८२ ॥
 परिचितकम्पातीरं पर्वतराजन्यसुकृतसंनाहम् ।
 परगुरुकृपया वीक्षे परमशिवोत्सङ्गमङ्गलाभरणम् ॥ ८३ ॥
 दग्धमदनस्य शंभोः प्रथीयसीं ब्रह्मचर्यवैदग्धीम् ।
 तव देवि तरुणिमश्रीचतुरिमपाको न चक्षमे मातः ॥ ८४ ॥
 मदजलतमालपत्रा वसनितपत्रा करादृतखानित्रा ।
 विहरति पुलिन्दयोषा गुञ्जाभूषा फणीन्द्रकृतवेषा ॥ ८५ ॥
 अङ्गे शुकिनी गीते कौतुकिनी परिसरे च गायकिनी ।
 जयसि सविधेऽम्ब भैरवमण्डलिनी श्रवसि शङ्खकुण्डलिनी ॥ ८६ ॥
 प्रणतजनतापवर्गा कृतबहुसर्गा ससिंहसंसर्गा ।
 कामाक्षि मुदितभर्गा हतरिपुवर्गा त्वमेव सा दुर्गा ॥ ८७ ॥
 श्रवणचलेद्वेतण्डा समरोद्दण्डा धुतासुरशिखण्डा ।
 देवि कलितान्त्रषण्डा धृतनरमुण्डा त्वमेव चामुण्डा ॥ ८८ ॥
 उर्वीधरेन्द्रकन्ये दर्वीभरितेन भक्तपूरेण ।

गुर्वीमकिंचनार्ति खर्वीकुरुषे त्वमेव कामाक्षि ॥ ८९ ॥
 ताडितरिपुपरिपीडनभयहरण निपुणहलमुसला ।
 क्रोडपतिभीषणमुखी क्रीडसि जगति त्वमेव कामाक्षि ॥ ९० ॥
 स्मरमथनवरणलोला मन्मथहेलाविलासमणिशाला ।
 कनकरुचिचौर्यशीला त्वमम्ब बाला कराब्जधृतमाला ॥ ९१ ॥
 विमलपटी कमलकुटी पुस्तकरुद्राक्षशस्तहस्तपुटी ।
 कामाक्षि पक्ष्मलाक्षी कलितविपञ्ची विभासि वैरिञ्ची ॥ ९२ ॥
 कुङ्कुमरुचिपिङ्गमसृक्पङ्किलमुण्डालिमण्डितं मातः ।
 जयति तव रूपधेयं जपपटपुस्तकवराभयकराब्जम् ॥ ९३ ॥
 कनकमणिकलितभूषां कालायसकलहशीलकान्तिकलाम् ।
 कामाक्षि शीलये त्वां कपालशूलाभिरामकरकमलाम् ॥ ९४ ॥
 लोहितिमपुञ्जमध्ये मोहितभुवने मुदा निरीक्षन्ते ।
 वदनं तव कुवयुगलं काञ्चीसीमां च केऽपि कामाक्षि ॥ ९५ ॥
 जलधिद्विगुणितहुतबहदिशादिनेश्वरकलाश्विनेयदलैः ।
 नलिनैर्महेशि गच्छसि सर्वोत्तरकरकमलदलममलम् ॥ ९६ ॥
 सत्कृतदेशिकचरणाः सबीजनिर्बीजयोगनिश्रेण्या ।
 अपवर्गसौधवलभीमारोहन्त्यम्ब केऽपि तव कृपया ॥ ९७ ॥
 अन्तरपि बहिरपि त्वं जन्तुततेरन्तकान्तकृदहन्ते ।
 चिन्तितसंतानवतां संततमपि तन्तनीषि महिमानम् ॥ ९८ ॥
 कलमञ्जुलवागनुमितगलपञ्जरगतशुकग्रहौत्कण्ठ्यात् ।
 अम्ब रदनाम्बरं ते बिम्बफलं शम्बरारिणा न्यस्तम् ॥ ९९ ॥
 जय जय जगदम्ब शिवे जय जय कामाक्षि जय जयाद्रिसुते ।
 जय जय महेशदयिते जय जय चिद्गनकौमुदीधारे ॥ १०० ॥
 आर्याशतकं भक्त्या पठतामार्याकटाक्षेण ।
 निस्सरति वदनकमलाद्वाणी पीयूषधोरणी दिव्या ॥ १०१ ॥
 आर्याशतकं संपूर्णम् ॥

॥ पादारविन्दशतकम् ॥

महिम्नः पन्थानं मदनपरिपन्थिप्रणयिनि
प्रभुर्निर्णेतुं ते भवति यतमानोऽपि कतमः ।
तथापि श्रीकाञ्चीविहृतिरसिके कोऽपि मनसो
विपाकस्त्वत्पादस्तुतिविधिषु जल्पाकयति माम् ॥ १ ॥
गलग्राही पौरंदरपुरवनीपल्लवरुचां
धृतपाथम्यानामरुणमहसामादिमगुरुः ।
समिन्धे बन्धूकस्तबकसहयुध्वा दिशि दिशि
प्रसर्पन्कामाक्ष्याश्चरणकिरणानामरुणिमा ॥ २ ॥
मरालीनां यानाभ्यसनकलनामूलगुरवे
दरिद्राणां त्राणव्यतिकरसुरोद्यानतरवे ।
तमस्काण्डप्रौढिप्रकटनतिरस्कारपटवे
जनोऽयं कामाक्ष्याश्चरणनलिनाय स्पृहयते ॥ ३ ॥
वहन्ती सैन्दूरीं सरणिमवनम्रामरपुरी-
पुरंभ्रीसीमन्ते कविकमलबालार्कसुषमा ।
त्रयीसीमन्तिन्याः स्तनतटनिचोलारुणपटी
विभान्ती कामाक्ष्याः पदनलिनकान्तिर्विजयते ॥ ४ ॥
प्रणम्रीभूतस्य प्रणयकलहत्रस्तमनसः
स्मरारातेश्वडावियति गृहमेधी हिमकरः ।
ययोः सांध्यां कान्तिं वहति सुषमाभिश्चरणयोः
तयोर्मे कामाक्ष्या हृदयमपतन्द्रं विहरताम् ॥ ५ ॥
ययोः पीठायन्ते विबुधमुकुटीनां पटलिका
ययोः सौधायन्ते स्वयमुदयभाजो भणितयः ।
ययोः दासायन्ते सरसिजभवाद्याश्चरणयोः
तयोर्मे कामाक्ष्या दिनमनु वरीवर्तुं हृदयम् ॥ ६ ॥
नयन्ती संकोचं सरसिजरुचं दिक्परिसरे
सृजन्ती लौहित्यं नखकिरणचन्द्रार्धखचिता ।
कवीन्द्राणां हृत्कैरवविकसनोद्योगजननी
स्फुरन्ती कामाक्ष्याः चरणरुचिसंध्या विजयते ॥ ७ ॥
विरावैर्माञ्जीरैः किमपि कथयन्तीव मधुरं
पुरस्तादानम्रे पुरविजयिनि स्मेरवदने ।
वयस्येव प्रौढा शिथिलयति या प्रेमकलह-
प्ररोहं कामाक्ष्याः चरणयुगली सा विजयते ॥ ८ ॥
सुपर्वस्त्रीलोलालकपरिचितं षट्पदकुलैः

स्फुरल्लाक्षारागं तरुणतरणिज्योतिररुणैः ।
 भृतं कान्त्यम्भोभिः विसृमरमरन्दैः सरसिजैः
 विधत्ते कामाक्ष्याः चरणयुगलं बन्धुपदवीम् ॥ ९ ॥
 रजःसंसर्गेऽपि स्थितमरजसामेव हृदये
 परं रक्तत्वेन स्थितमपि विरक्तैकशरणम् ।
 अलभ्यं मन्दानां दधदपि सदा मन्दगतितां
 विधत्ते कामाक्ष्याः चरणयुगमाश्चर्यलहरीम् ॥ १० ॥
 जटाला मञ्जीरस्फुरदरुणरत्नांशुनिकरैः
 निषिदन्ती मध्ये नखरुचिझरीगाङ्गपयसाम् ।
 जगत्त्राणं कर्तुं जननि मम कामाक्षि नियतं
 तपश्चर्यां धत्ते तव चरणपाथोजयुगली ॥ ११ ॥
 तुलाकोटिद्वन्द्वकणितभणिताभीतिवचसोः
 विनम्रं कामाक्षी विसृमरमहःपाटलितयोः ।
 क्षणं विन्यासेन क्षपिततमसोर्मे ललितयोः
 पुनीयान्मूर्धानं पुरहरपुरंध्री चरणयोः ॥ १२ ॥
 भवानि द्रुह्येतां भवनिबिडितेभ्यो मम मुहु-
 स्तमोव्यामोहेभ्यस्तव जननि कामाक्षि चरणौ ।
 ययोर्लाक्षाबिन्दुस्फुरणधरणाद्बुवर्जटिजटा-
 कुटीरा शोणाङ्गं वहति वपुरेणाङ्गकलिका ॥ १३ ॥
 पवित्रीकुर्युर्नुः पदतलभुवः पाटलरुचः
 परागास्ते पापप्रशमनधुरीणाः परशिवे ।
 कणं लब्धुं येषां निजशिरसि कामाक्षि विवशा
 वलन्तो व्यातन्वन्त्यहमहमिकां माधवमुखाः ॥ १४ ॥
 बलाकामालाभिर्नखरुचिमयीभिः परिवृते
 विनम्रस्वर्नारीविकचकचकालाम्बुदकुले ।
 स्फुरन्तः कामाक्षि स्फुटदलितबन्धूकसुहृद-
 स्तटिल्लेखायन्ते तव चरणपाथोजकिरणाः ॥ १५ ॥
 सरागः सद्द्वेषः प्रसृमरसरोजे प्रतिदिनं
 निसर्गादाक्रामन्विबुधजनमूर्धानमधिकम् ।
 कथंकारं मातः कथय पदपद्मस्तव सतां
 नतानां कामाक्षि प्रकटयति कैवल्यसरणिम् ॥ १६ ॥
 जपालक्ष्मीशोणो जनितपरमज्ञाननलिनी-
 विकासव्यासङ्गो विफलितजगज्जाड्यगरिमा ।
 मनःपूर्वाद्रिं मे तिलकयतु कामाक्षि तरसा
 तमस्काण्डद्रोही तव चरणपाथोजरमणः ॥ १७ ॥
 नमस्कुर्मः प्रेङ्गन्मणिकटकनीलोत्पलमहः-

पयोधौ रिङ्गङ्गिर्नखकिरणफेनैर्धवलिते ।
 स्फुटं कुर्वाणाय प्रबलचलदौर्वानलशिखा-
 वितर्कं कामाक्ष्याः सततमरुणिम्ने चरणयोः ॥ १८ ॥
 शिवे पाशायेतामलघुनि तमःकूपकुहरे
 दिनाधीशायेतां मम हृदयपाथोजविपिने ।
 नभोमासायेतां सरसकवितारीतिसरिति
 त्वदीयौ कामाक्षि प्रसृतकिरणौ देवि चरणौ ॥ १९ ॥
 निषक्तं श्रुत्यन्ते नयनमिव सद्वृत्तरुचिरैः
 समैर्जुष्टं शुद्धैरधरमिव रम्यैर्द्विजगणैः ।
 शिवे वक्षोजन्मद्वितयमिव मुक्ताश्रितमुमे
 त्वदीयं कामाक्षि प्रणतशरणं नौमि चरणम् ॥ २० ॥
 नमस्यासंसज्जन्नमुचिपरिपन्थिप्रणयिनी-
 निसर्गप्रेङ्खोलत्कुरलकुलकालाहिशबले ।
 नखच्छायादुग्धोदधिपयसि ते वैद्वमरुचां
 प्रचारं कामाक्षि प्रचुरयति पादाब्जसुषमा ॥ २१ ॥
 कदा दूरीकर्तुं कटुदुरितकाकोलजनितं
 महान्तं संतापं मदनपरिपन्थिप्रियतमे ।
 क्षणात्ते कामाक्षि त्रिभुवनपरीतापहरणे
 पटीयांसं लप्स्ये पदकमलसेवामृतरसम् ॥ २२ ॥
 ययोः सांध्यं रोचिः सततमरुणिम्ने स्पृहयते
 ययोश्चान्द्री कान्तिः परिपतति दृष्ट्वा नखरुचिम् ।
 ययोः पाकोद्रेकं पिपठिषति भक्त्या किसलयं
 म्रदिम्नः कामाक्ष्या मनसि चरणौ तौ तनुमहे ॥ २३ ॥
 जगन्नेदं नेदं परमिति परित्यज्य यतिभिः
 कुशाग्रीयस्वान्तैः कुशलधिषणैः शास्त्रसरणौ ।
 गवेष्यं कामाक्षि ध्रुवमकृतकानां गिरिसुते
 गिरामैदंपर्यं तव चरणपद्मं विजयते ॥ २४ ॥
 कृतस्नानं शास्त्रामृतसरसि कामाक्षि नितरां
 दधानं वैशद्यं कलितरसमानन्दसुधया ।
 अलंकारं भूमेर्मुनिजनमनश्चिन्मयमहा-
 पयोधेरन्तस्स्थं तव चरणरत्नं मृगयते ॥ २५ ॥
 मनोगेहे मोहोद्भवतिमिरपूर्णे मम मुहुः
 दरिद्राणीकुर्वन्दिनकरसहस्राणि किरणैः ।
 विधत्तां कामाक्षि प्रसृमरतमोवञ्चनचणः
 क्षणार्धं सान्निध्यं चरणमणिदीपो जननि ते ॥ २६ ॥
 कवीनां चेतोवन्नखरुचिसंपर्कि विबुध-

स्रवन्तीस्रोतोवत्पटुमुखरितं हंसकरवैः ।
 दिनारम्भश्रीवन्नियतमरुणच्छायसुभगं
 मदन्तः कामाक्ष्याः स्फुरतु पदपङ्केरुहयुगम् ॥ २७ ॥
 सदा किं संपर्कात्प्रकृतिकठिनैर्नाकिमुकुटैः
 तटैर्नीहाराद्रेरधिकमणुना योगिमनसा ।
 विभिन्ते संमोहं शिशिरयति भक्तानपि दृशाम्
 अदृश्यं कामाक्षि प्रकटयति ते पादयुगलम् ॥ २८ ॥
 पवित्राभ्यामम्ब प्रकृतिमृदुलाभ्यां तव शिवे
 पदाभ्यां कामाक्षि प्रसभमभिभूतैः सचकितैः ।
 प्रवालैरम्भोजैरपि च वनवासव्रतदशाः
 सदैवारभ्यन्ते परिचरितनानाद्विजगणैः ॥ २९ ॥
 चिराद्दृश्या हंसैः कथमपि सदा हंससुलभं
 निरस्यन्ती जाड्यं नियतजडमध्यैकशरणम् ।
 अदोषव्यासङ्गा सततमपि दोषाप्तिमलिनं
 पयोजं कामाक्ष्याः परिहसति पादाब्जयुगली ॥ ३० ॥
 सुराणामानन्दप्रबलनतया मण्डनतया
 नखेन्दुज्योत्स्नाभिर्विसृमरतमःखण्डनतया ।
 पयोजश्रीद्विषव्रतरततया त्वच्चरणयोः
 विलासः कामाक्षि प्रकटयति नैशाकरदशाम् ॥ ३१ ॥
 सितिम्ना कान्तीनां नखरजनुषां पादनलिन-
 च्छवीनां शोणिम्ना तव जननि कामाक्षि नमने ।
 लभन्ते मन्दारग्रथितनवबन्धूककुसुम-
 स्रजां सामीचीन्यं सुरपुरपुरन्ध्रीकचभराः ॥ ३२ ॥
 स्फुरन्मध्ये शुद्धे नखकिरणदुग्धाब्धिपयसां
 वहन्नब्जं चक्रं दरमपि च लेखात्मकतया ।
 श्रितो मात्स्यं रूपं श्रियमपि दधानो निरुपमां
 त्रिधामा कामाक्ष्याः पदनलिननामा विजयते ॥ ३३ ॥
 नखश्रीसंनद्धस्तबकनिचितः स्वैश्च किरणैः
 पिशङ्गैः कामाक्षि प्रकटितलसत्पल्लवरुचिः ।
 सतां गम्यः शङ्के सकलफलदाता सुरतरुः
 त्वदीयः पादोऽयं तुहिनगिरिराजन्यतनये ॥ ३४ ॥
 वषट्कुर्वन्माञ्जीरकलकलैः कर्मलहरी-
 हवीषि प्रौढ्ण्डं ज्वलति परमज्ञानदहने ।
 महीयान्कामाक्षि स्फुटमहसि जोहोति सुधियां
 मनोवेद्यां मातस्तव चरणयज्वा गिरिसुते ॥ ३५ ॥
 महामन्त्रं किञ्चिन्मणिकटकनादैर्मृदु जपन्

क्षिपन्दिक्षु स्वच्छं नखरुचिमयं भास्मनरजः ।
 नतानां कामाक्षि प्रकृतिपटुरच्चाद्य ममता-
 पिशाचीं पादोऽयं प्रकटयति ते मान्त्रिकदशाम् ॥ ३६ ॥
 उदीते बोधेन्दौ तमसि नितरां जग्मुषि दशां
 दरिद्रां कामाक्षि प्रकटमनुरागं विदधती ।
 सितेनाच्छाद्याङ्गं नखरुचिपटेनाङ्घ्रियुगली-
 पुरन्ध्री ते मातः स्वयमभिसरत्येव हृदयम् ॥ ३७ ॥
 दिनारम्भः संपन्नलिनविपिनानामभिनवो
 विकासो वासन्तः सुकविपिकलोकस्य नियतः ।
 प्रदोषः कामाक्षि प्रकटपरमज्ञानशशिन-
 श्चकास्ति त्वत्पादस्मरणमहिमा शैलतनये ॥ ३८ ॥
 धृतच्छायं नित्यं सरसिरुहमैत्रीपरिचितं
 निधानं दीप्तीनां निखिलजगतां बोधजनकम् ।
 मुमुक्षूणां मार्गप्रथनपटु कामाक्षि पदवीं
 पदं ते पातङ्गीं परिकलयते पर्वतसुते ॥ ३९ ॥
 शनैस्तीर्त्वा मोहाम्बुधिमथ समारोढुमनसः
 क्रमात्कैवल्याख्यां सुकृतिसुलभां सौधवलभीम् ।
 लभन्ते निःश्रेणीमिव झटिति कामाक्षि चरणं
 पुरश्चर्याभिस्ते पुरमथनसीमन्तिनि जनाः ॥ ४० ॥
 प्रचण्डार्तिकोभप्रमथनकृते प्रातिभसरि-
 त्प्रवाहप्रोद्दण्डीकरणजलदाय प्रणमताम् ।
 प्रदीपाय प्रौढे भवतमसि कामाक्षि चरण-
 प्रसादौन्मुख्याय स्पृहयति जनोऽयं जननि ते ॥ ४१ ॥
 मरुद्भिः संसेव्या सततमपि चाञ्चल्यरहिता
 सदारुण्यं यान्ती परिणतिदरिद्राणसुषमा ।
 गुणोत्कर्षान्माञ्जीरककलकलैस्तर्जनपटुः
 प्रवालं कामाक्ष्याः परिहसति पादाब्जयुगली ॥ ४२ ॥
 जगद्रक्षादक्षा जलजरुचिशिक्षापटुतरा
 समैर्नम्या रम्या सततमभिगम्या बुधजनैः ।
 द्वयी लीलालोला श्रुतिषु सुरपालादिमुकुटी-
 तटीसीमाधामा तव जननि कामाक्षि पदयोः ॥ ४३ ॥
 गिरां दूरौ चोरौ जडिमतिमिराणां कृतजग-
 त्परित्राणौ शोणौ मुनिहृदयलीलैकनिपुणौ ।
 नखैः स्मेरौ सारौ निगमवचसां खण्डितभव-
 ग्रहोन्मादौ पादौ तव जननि कामाक्षि कलये ॥ ४४ ॥
 अविश्रान्तं पङ्कं यदपि कलयन्त्यावकमयं

निरस्यन्कामाक्षि प्रणमनजुषां पङ्कमखिलम् ।
तुलाकोटिद्वन्दं दधदपि च गच्छन्नतुलतां
गिरां मार्गं पादो गिरिवरसुते लङ्घयति ते ॥ ४५ ॥
प्रवालं सत्रीलं विपिनविवरे वेपयति या
स्फुरल्लीलं बालातपमधिकबालं वदति या ।
रुचिं सांध्यां वन्ध्यां विरचयति या वर्धयतु सा
शिवं मे कामाक्ष्याः पदनलिनपाटल्यलहरी ॥ ४६ ॥
किरञ्ज्योत्स्नारीतिं नखमुखरुचा हंसमनसां
वितन्वानः प्रीतिं विकचतरुणाम्भोरुहरुचिः ।
प्रकाशः श्रीपादस्तव जननि कामाक्षि तनुते
शरत्कालप्रौढिं शशिशकलचूडप्रियतमे ॥ ४७ ॥
नखाङ्कुरस्मेरद्युतिविमलगङ्गाम्भसि सुखं
कृतस्नानं ज्ञानामृतममलमास्वाद्य नियतम् ।
उदञ्चन्मञ्जीरस्फुरणमणिदीपे मम मनो
मनोज्ञे कामाक्ष्याश्चरणमणिहर्म्ये विहरताम् ॥ ४८ ॥
भवाम्भोधौ नौकां जडिमविपिने पावकशिखा-
ममर्त्येन्द्रादीनामधिमुकुटमुत्तंसकलिकाम् ।
जगत्तापे ज्योत्स्नामकृतकवचःपञ्जरपुटे
शुकस्त्रीं कामाक्ष्या मनसि कलये पादयुगलीम् ॥ ४९ ॥
परत्मप्राकाश्यप्रतिफलनचुञ्चुः प्रणमतां
मनोज्ञस्त्वत्पादो मणिमुकुरमुद्रां कलयते ।
यदीयां कामाक्षि प्रकृतिमसृणाः शोधकदशां
विधातुं चेष्टन्ते बलरिपुवधूटीकचभराः ॥ ५० ॥
अविश्रान्तं तिष्ठन्नकृतकवचःकन्दरपुटी-
कुटीरान्तः प्रौढं नखरुचिसटालीं प्रकटयन् ।
प्रचण्डं खण्डत्वं नयतु मम कामाक्षि तरसा
तमोवेतण्डेन्द्रं तव चरणकण्ठीरवपतिः ॥ ५१ ॥
पुरस्तात्कामाक्षि प्रचुररसमाखण्डलपुरी-
पुरंध्रीणां लास्यं तव ललितमालोक्य शनकैः ।
नखश्रीभिः स्मेरा बहु वितनुते नूपुररवै-
श्चमत्कृत्या शङ्के चरणयुगली चाटुरचनाः ॥ ५२ ॥
सरोजं निन्दन्ती नखकिरणकर्पूरशिशिरा
निषिक्ता मारारेर्मुकुटशशिरेखाहिमजलैः ।
स्फुरन्ती कामाक्षि स्फुटरुचिमये पल्लवचये
तवाधत्ते मैत्रीं पथिकसुदृशा पादयुगली ॥ ५३ ॥
नतानां संपत्तेरनवरतमाकर्षणजपः

प्ररोहत्संसारप्रसरगरिमस्तम्भनजपः ।
 त्वदीयः कामाक्षि स्मरहरमनोमोहनजपः
 पटीयान्नः पायात्पदनलिनमञ्जीरनिनदः ॥ ५४ ॥
 वितन्वीथा नाथे मम शिरसि कामाक्षि कृपया
 पदाम्भोजन्यासं पशुपरिवृढप्राणदयिते ।
 पिबन्तो यन्मुद्रां प्रकटमुपकम्पापरिसरं
 दृशा नानन्द्यन्ते नलिनभवनारायणमुखाः ॥ ५५ ॥
 प्रणामोद्यद्द्वन्द्वारमुकुटमन्दारकलिका-
 विलोलल्लोलम्बप्रकरमयधूमप्रचुरिमा ।
 प्रदीप्तः पादाब्जद्युतिविततिपाटल्यलहरी-
 कृशानुः कामाक्ष्या मम दहतु संसारविपिनम् ॥ ५६ ॥
 वलक्षश्रीर्ऋक्षाधिपशिशुसदृक्षैस्तव नखैः
 जिघृक्षुर्दक्षत्वं सरसिरुहभिक्षुत्वकरणे ।
 क्षणान्मे कामाक्षि क्षपितभवसंक्षोभगरिमा
 वचोवैचक्षण्यं चरणयुगली पक्ष्मलयतात् ॥ ५७ ॥
 समन्तात्कामाक्षि क्षततिमिरसंतानसुभगान्
 अनन्ताभिर्भाभिर्दिनमनु दिगन्तान्विरचयन् ।
 अहंताया हन्ता मम जडिमदन्तावलहरिः
 विभिन्तां संतापं तव चरणचिन्तामणिरसौ ॥ ५८ ॥
 दधानो भास्वत्ताममृतनिलयो लोहितवपुः
 विनम्राणां सौम्यो गुरुरपि कवित्वं च कलयन् ।
 गतौ मन्दो गङ्गाधरमहिषि कामाक्षि भजतां
 तमःकेतुर्मातस्तव चरणपद्मो विजयते ॥ ५९ ॥
 नयन्तीं दासत्वं नलिनभवमुख्यानसुलभ-
 प्रदानाद्दीनानाममरतरुदौर्भाग्यजननीम् ।
 जगज्जन्मक्षेमक्षयविधिषु कामाक्षि पदयो-
 र्धुरीणामीष्टे करस्तव भणितुमाहोपुरुषिकाम् ॥ ६० ॥
 जनोऽयं संतप्तो जननि भवचण्डांशुकिरणैः
 अलब्धवैकं शीतं कणमपि परज्ञानपयसः ।
 तमोमार्गे पान्थस्तव झटिति कामाक्षि शिशिरां
 पदाम्भोजच्छायां परमशिवजाये मृगयते ॥ ६१ ॥
 जयत्यम्ब श्रीमन्नखकिरणचीनांशुकमयं
 वितानं विभ्राणे सुरमुकुटसंघट्टमसृणे ।
 निजारुण्यक्षौमास्तरणवति कामाक्षि सुलभा
 बुधैः संविन्नारी तव चरणमाणिक्यभवने ॥ ६२ ॥
 प्रतीमः कामाक्षि स्फुरिततरुणादित्यकिरण-

श्रियो मूलद्रव्यं तव चरणमद्रीन्द्रतनये ।
 सुरेन्द्राशामापूरयति यदसौ ध्वान्तमखिलं
 धुनीते दिग्भागानपि च महसा पाटलयते ॥ ६३ ॥
 महाभाष्यव्याख्यापटुशयनमारोपयति वा
 स्मरव्यापारेष्यापिशुननिटिलं कारयति वा ।
 द्विरेफाणामध्यासयति सततं वाधिवसतिं
 प्रणम्रान्कामाक्ष्याः पदनलिनमाहात्म्यगरिमा ॥ ६४ ॥
 विवेकाम्भस्त्रोतस्नपनपरिपाटीशिशिरिते
 समीभूते शास्त्रस्मरणहलसंकर्षणवशात् ।
 सतां चेतःक्षेत्रे वपति तव कामाक्षि चरणो
 महासंवित्सस्यप्रकरवरबीजं गिरिसुते ॥ ६५ ॥
 दधानो मन्दारस्तबकपरिपाटीं नखरुचा
 वहन्दीप्तां शोणाङ्गुलिपटलचाम्पेयकलिकाम् ।
 अशोकोल्लासं नः प्रचुरयतु कामाक्षि चरणो
 विकासी वासन्तः समय इव ते शर्वदयिते ॥ ६६ ॥
 नखांशुप्राचुर्यप्रसृमरमरालालिधवलः
 स्फुरन्मञ्जरीरोद्यन्मरकतमहश्शैवलयुतः ।
 भवत्याः कामाक्षि स्फुटचरणपाटल्यकपटो
 नदः शोणाभिख्यो नगपतितनूजे विजयते ॥ ६७ ॥
 धुनानं पङ्कौघं परमसुलभं कण्टककुलैः
 विकासव्यासङ्गं विदधदपराधीनमनिशम् ।
 नखेन्दुज्योत्स्नाभिर्विशदरुचि कामाक्षि नितराम्
 असामान्यं मन्ये सरसिजमिदं ते पदयुगम् ॥ ६८ ॥
 करीन्द्राय द्रुह्यत्यलसगतिलीलासु विमलैः
 पयोजैर्मात्सर्यं प्रकटयति कामं कलयते ।
 पदाम्भोजद्वन्द्वं तव तदपि कामाक्षि हृदयं
 मुनीनां शान्तानां कथमनिशमस्मै स्पृहयते ॥ ६९ ॥
 निरस्ता शोणिम्ना चरणकिरणानां तव शिवे
 समिन्धाना संध्यारुचिरचलराजन्यतनये ।
 असामर्थ्यादेनं परिभवितुमेतत्समरुचां
 सरोजानां जाने मुकुलयति शोभां प्रतिदिनम् ॥ ७० ॥
 उपादिक्षद्वाक्ष्यं तव चरणनामा गुरुरसौ
 मरालानां शङ्के मसृणगतिलालित्यसरणौ ।
 अतस्ते निस्तन्द्रं नियतममुना सख्यपदवीं
 प्रपन्नं पाथोजं प्रति दधति कामाक्षि कुतुकम् ॥ ७१ ॥
 दधानैः संसर्गं प्रकृतिमलिनैः षट्पदकुलैः

द्विजाधीशशलाघाविधिषु विदधद्भिर्मुकुलताम् ।
रजोमिश्रैः पचैर्नियतमपि कामाक्षि पदयोः
विरोधस्ते युक्तो विषमशरवैरिप्रियतमे ॥ ७२ ॥
कवित्वश्रीमिश्रीकरणनिपुणौ रक्षणचणौ
विपन्नानां श्रीमन्नलिनमसृणौ शोणकिरणौ ।
मुनीन्द्राणामन्तःकरणशरणौ मन्दसरणौ
मनोजौ कामाक्ष्या दुरितहरणौ नौमि चरणौ ॥ ७३ ॥
परस्मात्सर्वस्मादपि च परयोर्मुक्तिकरयोः
नखश्रीभिर्ज्योत्स्नाकलिततुलयोस्ताम्रतलयोः ।
निलीये कामाक्ष्या निगमनुतयोर्नाकिनतयोः
निरस्तप्रोन्मीलन्नलिनमदयोरेव पदयोः ॥ ७४ ॥
स्वभावादन्योन्यं किसलयमपीदं तव पदं
म्रदिम्ना शोणिम्ना भगवति दधाते सदृशताम् ।
वने पूर्वस्येच्छा सततमवने किं तु जगतां
परस्येत्थं भेदः स्फुरति हृदि कामाक्षि सुधियाम् ॥ ७५ ॥
कथं वाचालोऽपि प्रकटमणिमञ्जीरनिनदैः
सदैवानन्दार्द्रान्विरचयति वाचंयमजनान् ।
प्रकृत्या ते शोणच्छविरपि च कामाक्षि चरणौ
मनीषानैर्मल्यं कथमिव नृणां मांसलयते ॥ ७६ ॥
चलत्तृष्णावीचीपरिचलनपर्याकुलतया
मुहुर्भ्रान्तस्तान्तः परमशिववामाक्षि परवान् ।
तितीर्षुः कामाक्षि प्रचुरतरकर्मांस्वुधिममुं
कदाहं लप्स्ये ते चरणमणिसेतुं गिरिसुते ॥ ७७ ॥
विशुष्यन्त्यां प्रज्ञासरिति दुरितग्रीष्मसमय-
प्रभावेण क्षीणे सति मम मनःकेकिनि शुचा ।
त्वदीयः कामाक्षि स्फुरितचरणाम्भोदमहिमा
नभोमासाटोपं नगपतिसुते किं न कुरुते ॥ ७८ ॥
विनम्राणां चेतोभवनवलभीसीम्नि चरण-
प्रदीपे प्राकाश्यं दधति तव निर्धूततमसि ।
असीमा कामाक्षि स्वयमलघुदुष्कर्मलहरी
विघूर्णन्ती शान्तिं शलभपरिपाटीव भजते ॥ ७९ ॥
विराजन्ती शुक्तिर्नखकिरणमुक्तामणिततेः
विपत्पाथोराशौ तरिरपि नराणां प्रणमताम् ।
त्वदीयः कामाक्षि ध्रुवमलघुवह्निर्भववने
मुनीनां ज्ञानाग्नेररणिरयमङ्घ्रिर्विजयते ॥ ८० ॥
समस्तैः संसेव्यः सततमपि कामाक्षि विबुधैः

स्तुतो गन्धर्वस्त्रीसुललितविपञ्चीकलरवैः ।
 भवत्या भिन्दानो भवगिरिकुलं जृम्भिततमो-
 बलद्रोही मातश्चरणपुरुहूतो विजयते ॥ ८१ ॥
 वसन्तं भक्तानामपि मनसि नित्यं परिलसद्-
 घनच्छायापूर्णं शुचिमपि नृणां तापशमनम् ।
 नखेन्दुज्योत्स्नाभिः शिशिरमपि पद्मोदयकरं
 नमामः कामाक्ष्याश्चरणमधिकाश्चर्यकरणम् ॥ ८२ ॥
 कवीन्द्राणां नानाभणितिगुणचित्रीकृतवचः-
 प्रपञ्चव्यापारप्रकटनकलाकौशलनिधिः ।
 अधःकुर्वन्नब्जं सनकभृगुमुख्यैर्मुनिजनैः
 नमस्यः कामाक्ष्याश्चरणपरमेष्ठी विजयते ॥ ८३ ॥
 भवत्याः कामाक्षि स्फुरितपदपङ्केरुहभुवां
 परागाणां पूरैः परिहृतकलङ्कव्यतिकरैः ।
 नतानामामृष्टे हृदयमुकुरे निर्मलरुचि
 प्रसन्ने निशेषं प्रतिफलति विश्वं गिरिसुते ॥ ८४ ॥
 तव त्रस्तं पादात्किसलयमरण्यान्तरमगात्
 परं रेखारूपं कमलममुमेवाश्रितमभूत् ।
 जितानां कामाक्षि द्वितयमपि युक्तं परिभवे
 विदेशे वासो वा शरणगमनं वा निजरिपोः ॥ ८५ ॥
 गृहीत्वा याथार्थ्यं निगमवचसां देशिककृपा-
 कटाक्षर्कज्योतिश्शमितममताबन्धतमसः ।
 यतन्ते कामाक्षि प्रतिदिवसमन्तर्द्रढयितुं
 त्वदीयं पादाब्जं सुकृतपरिपाकेन सुजनाः ॥ ८६ ॥
 जडानामप्यम्ब स्मरणसमये तवच्चरणयोः
 भ्रमन्मन्थक्ष्माभृद्भुमुघुमितसिन्धुप्रतिभटाः ।
 प्रसन्नाः कामाक्षि प्रसभमधरस्पन्दनकरा
 भवन्ति स्वच्छन्दं प्रकृतिपरिपक्का भणितयः ॥ ८७ ॥
 वहन्नप्यश्रान्तं मधुरनिनदं हंसकमसौ
 तमेवाधः कर्तुं किमिव यतते केलिगमने ।
 भवस्यैवानन्दं विदधदपि कामाक्षि चरणो
 भवत्यास्तद्द्रोहं भगवति किमेवं वितनुते ॥ ८८ ॥
 यदत्यन्तं ताम्यत्यलसगतिवार्तास्वपि शिवे
 तदेतत्कामाक्षि प्रकृतिमृदुलं ते पदयुगम् ।
 किरीटैः संघट्टं कथमिव सुरौघस्य सहते
 मुनीन्द्राणामास्ते मनसि च कथं सूचिनिशिते ॥ ८९ ॥
 मनोरङ्गे मत्के विबुधजनसंमोदजननी

सरागव्यासङ्गं सरसमृदुसंचारसुभगा ।
मनोज्ञा कामाक्षि प्रकटयतु लास्यप्रकरणं
रणन्मञ्जीरा ते चरणयुगलीनर्तकवधूः ॥ १० ॥
परिष्कुर्वन्मातः पशुपतिकपर्दे चरणराट्
पराचां हृत्पद्मं परमभणितीनां च मकुटम् ।
भवाख्ये पाथोधौ परिहरतु कामाक्षि ममता-
पराधीनत्वं मे परिमुषितपाथोजमहिमा ॥ ११ ॥
प्रसूनैः संपर्कादमरतरुणीकुन्तलभवैः
अभीष्टानां दानादनिशमपि कामाक्षि नमताम् ।
स्वसङ्गात्कङ्क्रेलप्रसवजनकत्वेन च शिवे
त्रिधा धत्ते वार्तां सुरभिरिति पादो गिरिसुते ॥ १२ ॥
महामोहस्तेनव्यतिकरभयात्पालयति यो
विनिक्षिप्तं स्वस्मिन्निजजनमनोरत्नमनिशम् ।
स रागस्योद्रेकात्सततमपि कामाक्षि तरसा
किमेवं पादोऽसौ किसलयरुचिं चोरयति ते ॥ १३ ॥
सदा स्वादुंकारं विषयलहरीशालिकणिकां
समास्वाद्य श्रान्तं हृदयशुकपोतं जननि मे ।
कृपाजाले फालेक्षणमहिषि कामाक्षि रभसात्
गृहीत्वा रुन्धीथारस्तव पदयुगीपञ्जरपुटे ॥ १४ ॥
धुनानं कामाक्षि स्मरणलवमात्रेण जडिम-
ज्वरप्रौढिं गूढस्थितिं निगमनैकुञ्जकुहरे ।
अलभ्यं सर्वेषां कतिचन लभन्ते सुकृतिनः
चिरादन्विष्यन्तस्तव चरणसिद्धौषधमिदम् ॥ १५ ॥
रणन्मञ्जीराभ्यां ललितगमनाभ्यां सुकृतिनां
मनोवास्तव्याभ्यां मथिततिमिराभ्यां नखरुचा ।
निधेयाभ्यां पत्या निजशिरसि कामाक्षि सततं
नमस्ते पादाभ्यां नलिनमृदुलाभ्यां गिरिसुते ॥ १६ ॥
सुरागे राकेन्दुप्रतिनिधिमुखे पर्वतसुते
चिराल्लभ्ये भक्त्या शमधनजनानां परिषदा ।
मनोभृङ्गो मत्कः पदकमलयुग्मे जननि ते
प्रकामं कामाक्षि त्रिपुरहरवामाक्षि रमताम् ॥ १७ ॥
शिवे संविदूपे शशिशकलचूडप्रियतमे
शनैर्गत्यागत्या जितसुरवरेभे गिरिसुते ।
यतन्ते सन्तस्ते चरणनलिनालानयुगले
सदा बद्धं चित्तप्रमदकरियूथं दृढतरम् ॥ १८ ॥
यशः सूते मातर्मधुरकवितां पक्ष्मलयते

श्रियं दत्ते चित्ते कमपि परिपाकं प्रथयते ।
 सतां पाशग्रन्थिं शिथिलयति किं किं न कुरुते
 प्रपन्ने कामाक्ष्याः प्रणतिपरिपाटी चरणयोः ॥ १९ ॥
 मनीषां माहेन्द्रीं ककुभमिव ते कामपि दशां
 प्रधत्ते कामाक्ष्याश्चरणतरुणादित्यकिरणः ।
 यदीये संपर्के धृतरसमरन्दा कवयतां
 परीपाकं धत्ते परिमलवती सूक्तिनलिनी ॥ १०० ॥
 पुरा मारारातिः पुरमजयदम्ब स्तवशतैः
 प्रसन्नायां सत्यां त्वयि तुहिनशैलेन्द्रतनये ।
 अतस्ते कामाक्षि स्फुरतु तरसा कालसमये
 समायाते मातर्मम मनसि पादाब्जयुगलम् ॥ १०१ ॥
 पदद्वन्द्वं मन्दं गतिषु निवसन्तं हृदि सतां
 गिरामन्ते भ्रान्तं कृतकरहितानां परिबृढे ।
 जनानामानन्दं जननि जनयन्तं प्रणमतां
 त्वदीयं कामाक्षि प्रतिदिनमहं नौमि विमलम् ॥ १०२ ॥
 इदं यः कामाक्ष्याश्चरणनलिनस्तोत्रशतकं
 जपेन्नित्यं भक्त्या निखिलजगदाह्लादजनकम् ।
 स विश्वेषां वन्द्यः सकलकविलोकैकतिलकः
 चिरं भुक्त्वा भोगान्परिणमति चिद्रूपकलया ॥ १०३ ॥
 पादारविन्दशतकं संपूर्णम् ॥

॥ स्तुतिशतकम् ॥

पाण्डित्यं परमेश्वरि स्तुतिविधौ नैवाश्रयन्ते गिरां
वैरिञ्चान्यपि गुम्फनानि विगलद्गवाणि शर्वाणि ते ।
स्तोतुं त्वां परिफुल्लनीलनलिनश्यामाक्षि कामाक्षि मां
वाचालीकुरुते तथापि नितरां त्वत्पादसेवादरः ॥ १ ॥
तापिञ्छस्तबकत्वेषे तनुभृतां दारिद्र्यमुद्राद्विषे
संसाराख्यतमोमुषे पुररिपोर्वामाङ्गसीमाजुषे ।
कम्पातीरमुपेयुषे कवयतां जिह्वाकुटीं जगमुषे
विश्वत्राणपुषे नमोऽस्तु सततं तस्मै परंज्योतिषे ॥ २ ॥
ये संध्यारुणयन्ति शंकरजटाकान्तारचन्द्रार्भकं
सिन्दूरन्ति च ये पुरन्दरवधूसीमन्तसीमान्तरे ।
पुण्यम् ये परिपक्कयन्ति भजतां काञ्चीपुरे माममी
पायासुः परमेश्वरप्रणयिनीपादोद्भवाः पांसवः ॥ ३ ॥
कामाडम्बरपूरया शशिरुचा कम्प्रस्मितानां त्विषा
कामारेरनुरागसिन्धुमधिकं कल्लोलितं तन्वती ।
कामाक्षीति समस्तसज्जननुता कल्याणदात्री नृणां
कारुण्याकुलमानसा भगवती कम्पातटे जृम्भते ॥ ४ ॥
कामाक्षीणपराक्रमप्रकटनं संभावयन्ती दृशा
श्यामा क्षीरसहोदरस्मितरुचिप्रक्षालिताशान्तरा ।
कामाक्षीजनमौलिभूषणमणिर्वाचां परा देवता
कामाक्षीति विभाति कापि करुणा कम्पातटिन्यास्तटे ॥ ५ ॥
श्यामा काचन चन्द्रिका त्रिभुवने पुण्यात्मनामानने
सीमाशून्यकवित्ववर्षजननी या कापि कादम्बिनी ।
मारारातिमनोविमोहनविधौ काचित्तमःकन्दली
कामाक्ष्याः करुणाकटाक्षलहरी कामाय मे कल्पताम् ॥ ६ ॥
प्रौढध्वान्तकदम्बके कुमुदिनीपुण्यांकुरं दर्शयन्
ज्योत्स्नासंगमनेऽपि कोकमिथुनं मिश्रं समुद्भावयन् ।
कालिन्दीलहरीदशां प्रकटयन्कम्पां नभस्यद्भुतां
कश्चिन्नेत्रमहोत्सवो विजयते काञ्चीपुरे शूलिनः ॥ ७ ॥
तन्द्राहीनतमालनीलसुषमैस्तारुण्यलीलागृहैः
तारानाथकिशोरलाञ्छितकचैस्ताम्रारविन्देक्षणैः ।
मातः संश्रयतां मनो मनसिजप्रागल्भ्यनाडिधमैः
कम्पातीरचरैर्घनस्तनभरैः पुण्याङ्करैः शांकरैः ॥ ८ ॥
नित्यं निश्चलतामुपेत्य मरुतां रक्षाविधिं पुष्पाती

तेजस्संचयपाटवेन किरणानुष्णद्युतेर्मुष्णती ।
 काञ्चीमध्यगतापि दीप्तिजननी विश्वान्तरे जृम्भते
 काचिच्चित्रमहो स्मृतापि तमसां निर्वापिका दीपिका ॥ १ ॥
 कान्तैः केशरुचां चयैर्भ्रमरितं मन्दस्मितैः पुष्पितं
 कान्त्या पल्लवितं पदाम्बुरुहयोर्नेत्रत्विषा पत्रितम् ।
 कम्पातीरवनान्तरं विदधती कल्याणजन्मस्थली
 काञ्चीमध्यमहामणिर्विजयते काचित्कृपाकन्दली ॥ १० ॥
 राकाचन्द्रसमानकान्तिवदना नाकाधिराजस्तुता
 मूकानामपि कुर्वती सुरधनीनीकाशवागवैभवम् ।
 श्रीकाञ्चीनगरीविहाररसिका शोकापहन्त्री सताम्
 एका पुण्यपरम्परा पशुपतेराकारिणी राजते ॥ ११ ॥
 जाता शीतलशैलतः सुकृतिनां दृश्या परं देहिनां
 लोकानां क्षणमात्रसंस्मरणतः संतापविच्छेदिनी ।
 आश्चर्यं बहु खेलनं वितनुते नैश्चल्यमाबिभ्रती
 कम्पायास्तटसीम्नि कापि तटिनी कारुण्यपाथोमयी ॥ १२ ॥
 ऐक्यं येन विरच्यते हरतनौ दम्भावपुंभावुके
 रेखा यत्कचसीम्नि शेखरदशां नैशाकरी गाहते ।
 औन्नत्यं मुहुरेति येन स महान्मेनासखः सानुमान्
 कम्पातीरविहारिणा सशरणास्तेनैव धाम्ना वयम् ॥ १३ ॥
 अक्ष्णोश्च स्तनयोः श्रिया श्रवणयोर्बाह्वोश्च मूलं स्पृशन्
 उत्तंसेन मुखेन च प्रतिदिनं द्रुह्यन्पयोजन्मने ।
 माधुर्येण गिरां गतेन मृदुना हंसाङ्गनां ह्रेपयन्
 काञ्चीसीम्नि चकास्ति कोऽपि कवितासंतानबीजाङ्कुरः ॥ १४ ॥
 खण्डं चान्द्रमसं वतंसमनिशं काञ्चीपुरे खेलनं
 कालायश्छवितस्करिं तनुरुचिं कर्णजपे लोचने ।
 तारुण्योष्मनखंपचं स्तनभरं जङ्घास्पृशं कुन्तलं
 भाग्यं देशिकसंचितं मम कदा संपादयेदम्बिके ॥ १५ ॥
 तन्वानं निजकेलिसौधसरणिं नैसर्गिकीणां गिरां
 केदारं कविमल्लसूक्तिलहरीसस्यश्रियां शाश्वतम् ।
 अंहोवञ्चनचुञ्चु किंचन भजे काञ्चीपुरीमण्डनं
 पर्यायच्छवि पाकशासनमणेः पौष्पेषवं पौरुषम् ॥ १६ ॥
 आलोके मुखपङ्कजे च दधती सौधाकरीं चातुरीं
 चूडालंक्रियमाणपङ्कजवनीवैरागमप्रक्रिया ।
 मुग्धस्मेरमुखी घन्सतनतटीमूर्च्छालमध्याञ्चिता
 काञ्चीसीमनि कामिनी विजयते काचिज्जगन्मोहिनी ॥ १७ ॥
 यस्मिन्नम्ब भवत्कटाक्षरजनी मन्देऽपि मन्दस्मित-

ज्योत्स्नासंस्नपिता भवत्यभिमुखी तं प्रत्यहो देहिनम् ।
द्रक्षामाक्षिकमाधुरीमदभरत्रीडाकरी वैखरी
कामाक्षि स्वयमातनोत्यभिसृतिं वामेक्षणेव क्षणम् ॥ १८ ॥
कालिन्दीजलकान्तयः स्मितरुचिस्वर्वाहिनीपाथसि
प्रौढध्वान्तरुचः स्फुटाधरमहोलौहित्यसंध्योदये ।
मणिकयोपलकुण्डलांशुशिखिनि व्यामिश्रधूमश्रियः
कल्याणैकभुवः कटाक्षसुषमाः कामाक्षि राजन्ति ते ॥ १९ ॥
कलकलरणत्काञ्ची काञ्चीविभूषणमालिका
कचभरलसच्चन्द्रा चन्द्रावतंससधर्मिणी ।
कविकुलगिरः श्रावंश्रावं मिलत्पुलकांकुरा
विरचितशिरःकम्पा कम्पातटे परिशोभते ॥ २० ॥
सरसवचसां वीची नीचीभवन्मधुमाधुरी
भरितभुवना कीर्तिमूर्तिर्मनोभवजित्वरी ।
जननि मनसो योग्यं भोग्यं नृणां तव जायते
कथमिव विना काञ्चीभूषे कटाक्षतरङ्गितम् ॥ २१ ॥
भ्रमरितसरित्कूलो नीलोत्पलप्रभयाऽऽभया
नतजनतमःखण्डी तुण्डीरसीम्नि विजृम्भते ।
अचलतपसामेकः पाकः प्रसूनशरासन-
प्रतिभटमनोहारी नारीकुलैकशिखामणिः ॥ २२ ॥
मधुरवचसो मन्दस्मेरा मतङ्गजगामिनः
तरुणिमजुषस्तापिच्छाभास्तमःपरिपन्थिनः ।
कुचभरनताः कुर्युर्भद्रं कुरङ्गविलोचनाः
कलितकरुणाः काञ्चीभाजः कपालिमहोत्सवाः ॥ २३ ॥
कमलसुषमाक्ष्यारोहे विचक्षणवीक्षणाः
कुमुदसुकृतक्रीडाचूडालकुन्तलबन्धुराः ।
रुचिररुचिभिस्तापिच्छश्रीप्रपञ्चनचुञ्चवः
पुरविजयिनः कम्पातीरे स्फुरन्ति मनोरथाः ॥ २४ ॥
कलितरतयः काञ्चीलीलाविधौ कविमण्डली-
वचनलहरीवासन्तीनां वसन्तविभूतयः ।
कुशलविधये भूयासुर्मे कुरङ्गविलोचनाः
कुसुमविशिखारातेरक्षणां कुतूहलविभ्रमाः ॥ २५ ॥
कबलिततमस्काण्डास्तुण्डीरमण्डलमण्डनाः
सरसिजवनीसंतानानामरुंतुदशेखराः ।
नयनसरणेर्नेदीयंसः कदा नु भवन्ति मे
तरुणजलदश्यामाः शंभोस्तपःफलविभ्रमाः ॥ २६ ॥
अचरममिषुं दीनं मीनध्वजस्य मुखश्रिया

सरसिजभुवो यानं म्लानं गतेन च मञ्जुना ।
 त्रिदशसदसामन्नं खिन्नं गिरा च वितन्वती
 तिलकयति सा कम्पातीरं त्रिलोचनसुन्दरी ॥ २७ ॥
 जननि भुवने चङ्क्रम्येऽहं कियन्तमनेहसं
 कुपुरुषकरभ्रष्टैर्दुष्टैर्धनैरुदरंभरिः ।
 तरुणकरुणे तन्द्राशून्ये तरङ्गय लोचने
 नमति मयि ते किञ्चित्काञ्चीपुरीमणिदीपिके ॥ २८ ॥
 मुनिजनमनःपेटीरत्नं स्फुरत्करुणानटी-
 विहरणकलागेहं काञ्चीपुरीमणिभूषणम् ।
 जगति महतो मोहव्याधेर्नृणां परमौषधं
 पुरहरदृशां साफल्यं मे पुरः परिजृम्भताम् ॥ २९ ॥
 मुनिजनमोधाम्ने धाम्ने वचोमयजाह्नवी-
 हिमगिरितटप्राग्भारायाक्षराय परात्मने ।
 विहरणजुषे काञ्चीदेशे महेश्वरलोचन-
 त्रितयसरसक्रीडासौधाङ्गणाय नमो नमः ॥ ३० ॥
 मरकतरुचां प्रत्यादेशं महेश्वरचक्षुषाम्
 अमृतलहरीपूरं पारं भवाख्यपयोनिधेः ।
 सुचरितफलं काञ्चीभाजो जनस्य पचेलिमं
 हिमशिखरिणो वंशस्यैकं वतंसमुपास्महे ॥ ३१ ॥
 प्रणमनदिनारम्भे कम्पानदीसखि तावके
 सरसकवितोन्मेषः पूषा सतां समुदञ्चितः ।
 प्रतिभटमहाप्रौढप्रोद्यत्कवित्वकुमुद्वृतीं
 नयति तरसा निद्रामुद्रां नगेश्वरकन्यके ॥ ३२ ॥
 शमितजडिमारम्भा कम्पातटीनिकटेचरी
 निहतदुरितस्तोमा सोमार्धमुद्रितकुन्तला ।
 फलितसुमनोवाञ्छा पाञ्चायुधी परदेवता
 सफलयतु मे नेत्रे गोत्रेश्वरप्रियनन्दिनी ॥ ३३ ॥
 मम तु धिषणा पीड्या जाड्यातिरेक कथं त्वया
 कुमुदसुषमामैत्रीपात्रीवतंसितकुन्तलाम् ।
 जगति शमितस्तम्भां कम्पानदीनिलयामसौ
 श्रियति हि गलत्तन्द्रा चन्द्रावतंससधर्मिणीम् ॥ ३४ ॥
 परिमलपरीपाकोद्रेकं पयोमुचि काञ्चने
 शिखरिणि पुनर्द्वैधीभावं शशिन्यरुणातपम् ।
 अपि च जनयन्कम्बोर्लक्ष्मीमनम्बुनि कोऽप्यसौ
 कुसुमधनुषः काञ्चीदेशे चकास्ति पराक्रमः ॥ ३५ ॥
 पुरदमयितुर्वामोत्सङ्गस्थलेन रसज्ञया

सरसकविताभाजा काञ्चीपुरोदरसीमया ।
 तटपरिसरैर्नीहाराद्वेर्वचोभिरकृत्रिमैः
 किमिव न तुलामस्मच्चेतो महेश्वरि गाहते ॥ ३६ ॥
 नयनयुगलीमास्माकीनां कदा नु फलेग्रहीं
 विदधति गतौ व्याकुर्वाणा गजेन्द्रचमत्क्रियाम् ।
 मरतकरुचो माहेशाना घनस्तननम्रिताः
 सुकृतविभवाः प्राञ्चः काञ्चीवतंसधुरंधराः ॥ ३७ ॥
 मनसिजयशःपारम्पर्यं मरन्दङ्गरीसुवां
 कविकुलगिरां कन्दं कम्पानदीतटमण्डनम् ।
 मधुरललितं मत्कं चक्षुर्मनीषिमनोहरं
 पुरविजयिनः सर्वस्वं तत्पुरस्कुरुते कदा ॥ ३८ ॥
 शिथिलिततमोलीलां नीलारविन्दविलोचनां
 दहनविलसत्फालां श्रीकामकोटिमुपास्महे ।
 करधृतसच्छलां कालारिचित्तरां परां
 मनसिजकृपालीलां लोलालकामलिकेक्षणाम् ॥ ३९ ॥
 कलालीलाशाला कविकुलवचःकैरववनी-
 शरज्ज्योत्स्नाधारा शशधरशिशुश्लाघ्यमुकुटी ।
 पुनीते नः कम्पापुलिनतटसौहार्दतरला
 कदा चक्षुर्मार्गं कनकगिरिधानुष्कमहिषी ॥ ४० ॥
 नमः स्तान्नम्रेभ्यः स्तनगरिमगर्वेण गुरुणा
 दधानेभ्यश्चूडाभरणममृतस्यन्दि शिशिरम् ।
 सदा वास्तवेभ्यः सुविधभुवि कम्पाख्यसरिते
 यशोव्यापारेभ्यः सुकृतविभवेभ्यो रतिपतेः ॥ ४१ ॥
 असूयन्ती काचिन्मरकतरुचो नाकिमुकुटी-
 कदम्बं चुम्बन्ती चरणनखचन्द्रांशुपटलैः ।
 तमोमुद्रां विद्रावयतु मम काञ्चीर्निलयना
 हरोत्सङ्गश्रीमन्मणिगृहमहादीपकलिका ॥ ४२ ॥
 अनाद्यन्ता काचित्सुजननयनानन्दजननी
 निरुन्धाना कान्तिं निजरुचिविलासैर्जलमुचाम् ।
 स्मरारेस्तारल्यं मनसि जनयन्ती स्वयमहो
 गलत्कम्पा शम्पा परिलसति कम्पापरिसरे ॥ ४३ ॥
 सुधाडिण्डीरश्रीः स्मितरुचिषु तुण्डीरविषयं
 परिष्कुर्वाणासौ परिहसितनीलोत्पलरुचिः ।
 स्तनाभ्यामानम्रा स्तबकयतु मे काङ्क्षिततरुं
 दृशामैशानीनां सुकृतफलपाण्डित्यगरिमा ॥ ४४ ॥
 कृपाधाराद्रोणी कृपणधिषणानां प्रणमतां

निहन्त्री संतापं निगममुकुटोत्तंसकलिका ।
परा काञ्चीलीलापरिचयवती पर्वतसुता
गिरां नीवी देवी गिरिशपरतन्त्रा विजयते ॥ ४५ ॥
कवित्वश्रीकन्दः सुकृतपरिपाटी हिमगिरेः
विधात्री विश्वेषां विषमशरवीरध्वजपटी ।
सखी कम्पानद्याः पदहसितपाथोजयुगली
पुराणो पायान्नः पुरमथनसाम्राज्यपदवी ॥ ४६ ॥
दरिद्राणा मध्ये दरदलिततापिच्छसुषमाः
स्तनाभोगक्कान्तास्तरुणहरिणाङ्गाङ्कितकचाः ।
हराधीना नानाविबुधमुकुटीचुम्बितपदाः
कदा कम्पातीरे कथय विहरामो गिरिसुते ॥ ४७ ॥
वरीवर्तुं स्थेमा त्वयि मम गिरां देवि मनसो
नरीनर्तुं प्रौढा वदनकमले वाक्यलहरी ।
चरीचर्तुं प्रज्ञाजननि जडिमानः परजने
सरीसर्तुं स्वैरं जननि मयि कामाक्षि करुणा ॥ ४८ ॥
क्षणात्ते कामाक्षि भ्रमरसुषमाशिक्षणगुरुः
कटाक्षव्याक्षेपो मम भवतु मोक्षाय विपदाम् ।
नरीनर्तुं स्वैरं वचनलहरी निर्जरपुरी-
सरिद्वीचीनीचीकरणपटुरास्ये मम सदा ॥ ४९ ॥
पुरस्तान्मे भूयःप्रशमनपरः स्तान्मम रुजां
प्रचारस्ते कम्पातटविहृतिसंपादिनि दृशोः ।
इमां याञ्चामूरीकुरु सपदि दूरीकुरु तमः-
परीपाकं मत्कं सपदि बुधलोकं च नय माम् ॥ ५० ॥
उदञ्चन्ती काञ्चीनगरनिलये त्वत्करुणया
समृद्धा वाग्धाटी परिहसितमार्ध्वी कवयताम् ।
उपादत्ते मारप्रतिभटजटाजूटमुकुटी-
कुटीरोल्लासिन्याः शतमखतटिन्या जयपटीम् ॥ ५१ ॥
श्रियं विद्यां दद्याज्जननि नमतां कीर्तिममितां
सुपुत्रान् प्रादत्ते तव झटिति कामाक्षि करुणा ।
त्रिलोक्यामाधिक्यं त्रिपुरपरिपन्थिप्रणयिनि
प्रणामस्त्वत्पादे शमितदुरिते किं न कुरुते ॥ ५२ ॥
मनःस्तम्भं स्तम्भं गमयदुपकम्पं प्रणमतां
सदा लोलं नीलं चिकुरजितलोलम्बनिकरम् ।
गिरां दूरं स्मेरं धृतशशिकिशोरं पशुपतेः
दृशां योग्यं भोग्यं तुहिनगिरिभाग्यं विजयते ॥ ५३ ॥
घनश्यामान्कामान्तकमहिषि कामाक्षि मधुरान्

दृशां पातानेतानमृतजलशीताननुपमान् ।
 भवोत्पाते भीते मयि वितर नाथे दृढभव-
 न्मनश्शोके मूके हिमगिरिपताके करुणया ॥ ५४ ॥
 नतानां मन्दानां भवनिगलबन्धाकुलधियां
 महान्ध्यां रुन्धानामभिलषितसंतानलतिकाम् ।
 चरन्तीं कम्पायास्तटभुवि सवित्रीं त्रिजगतां
 स्मरामस्तां नित्यं स्मरमथनजीवातुकलिकाम् ॥ ५५ ॥
 परा विद्या हृद्याश्रितमदनविद्या मरकत-
 प्रभानीला लीलापरवशितशूलायुधमनाः ।
 तमःपूरं दूरं चरणनतपौरंदरपुरी-
 मृगाक्षी कामाक्षी कमलतरलाक्षी नयतु मे ॥ ५६ ॥
 अहंताख्या मत्कं कबलयति हा हन्त हरिणी
 हठात्संविद्रूपं हरमहिषि सस्याङ्कुरमसौ ।
 कटाक्षव्याक्षेपप्रकटहरिपाषाणपटलैः
 इमामुच्चैरुच्चाटय झटिति कामाक्षि कृपया ॥ ५७ ॥
 बुधे वा मूके वा तव पतति यस्मिन्क्षणमसौ
 कटाक्षः कामाक्षि प्रकटजडिमक्षोदपटिमा ।
 कथंकारं नास्मै करमुकुलचूडालमुकुटा
 नमोवाकं ब्रूयुर्नमुचिपरिपन्थिप्रभृतयः ॥ ५८ ॥
 प्रतीचीं पश्यामः प्रकटरुचिनीवारकमणि-
 प्रभासध्रीचीनां प्रदलितषडाधारकमलाम् ।
 चरन्तीं सौषुम्ने पथि परपदेन्दुप्रविगल-
 त्सुधाद्रां कामाक्षीं परिणतपरंज्योतिरुदयाम् ॥ ५९ ॥
 जम्भारातिप्रभृतिमुकुटीः पादयोः पीठयन्ती
 गुम्फान्वाचां कविजनकृतान्स्वैरमारामयन्ती ।
 शम्पालक्ष्मीं मणिगणरुचापाटलैः प्रापयन्ती
 कम्पातीरे कविपरिषदां जृम्भते भाग्यसीमा ॥ ६० ॥
 चन्द्रापीडां चतुरवदनां चञ्चलापाङ्गलीलां
 कुन्दस्मेरां कुचभरनतां कुन्तलोद्धूतभृङ्गाम् ।
 मारारातेर्मदनशिखिनं मांसलं दीपयन्तीं
 कामाक्षीं तां कविकुलगिरां कल्पवल्लीमुपासे ॥ ६१ ॥
 कालाम्भोदप्रकरसुषमां कान्तिभिस्तिर्जयन्ती
 कल्याणानामुदयसरणिः कल्पवल्ली कवीनाम् ।
 कंदपरिः प्रियसहचरी कल्मषाणां निहन्त्री
 काञ्चीदेशं तिलकयति सा कापि कारुण्यसीमा ॥ ६२ ॥
 ऊरीकुर्वन्चुरसिजतटे चातुरीं भूधराणां

पाथोजानां नयनयुगले परिपन्थ्यं वितन्वन् ।
 कम्पातीरे विहरति रुचा मोघयन्मेघशैलीं
 कोकेद्वेषं शिरसि कलयन्कोऽपि विद्याविशेषः ॥ ६३ ॥
 काञ्चीलीलापरिचयवती कापि तापिच्छलक्ष्मीः
 जाड्यारण्ये हुतवहशिखा जन्मभूमिः कृपायाः ।
 माकन्दश्रीर्मधुरकविताचातुरी कोकिलानां
 मार्गे भूयान्मम नयनयोर्मान्मथी कापि विद्या ॥ ६४ ॥
 सेतुर्मातर्मरतकमयो भक्तिभाजां भवाब्धौ
 लीलालोला कुवलयमयी मान्मथी वैजयन्ती ।
 काञ्चीभूषा पशुपतिदृशां कापि कालाञ्जनाली
 मत्कं दुःखं शिथिलयतु ते मञ्जुलापाङ्गमाला ॥ ६५ ॥
 व्यावृण्वानाः कुवलयदलप्रक्रियावैरमुद्रां
 व्याकुर्वाणा मनसिजमहाराजसाम्राज्यलक्ष्मीम् ।
 काञ्चीलीलाविहृतिरसिके काङ्क्षितं नः क्रियासुः
 बन्धच्छेदे तव नियमिनां बद्धदीक्षाः कटाक्षाः ॥ ६६ ॥
 कालाम्भोदे शशिरुचि दलं कैतकं दर्शयन्ती
 मध्येसौदामिनि मधुलिहां मालिकां राजयन्ती ।
 हंसारावं विकचकमले मञ्जुमुल्लासयन्ती
 कम्पातीरे विलसति नवा कापि कारुण्यलक्ष्मीः ॥ ६७ ॥
 चित्रं चित्रं निजमृदुतया भर्त्सयन्पल्लवालीं
 पुंसां कामान्भुवि च नियतं पूरयन्पुण्यभाजाम् ।
 जातः शैलान्न तु जलनिधेः स्वैरसंचारशीलः
 काञ्चीभूषा कलयतु शिवं कोऽपि चिन्तामणिर्मे ॥ ६८ ॥
 ताम्राम्भोजं जलदनिकटे तत्र बन्धूकपुष्पं
 तस्मिन्मल्लीकुसुमसुषमां तत्र वीणानिनादम् ।
 व्यावृन्वाना सुकृतलहरी कापि काञ्चिनगर्याम्
 ऐशानी सा कलयतितरामैन्द्रजालं विलासम् ॥ ६९ ॥
 आहारांशं त्रिदशसदसामाश्रये चातकानाम्
 आकाशोपर्यपि च कलयन्नालयं तुङ्गमेषाम् ।
 कम्पातीरे विहरतितरां कामधेनुः कवीनां
 मन्दस्मेरो मदननिगमप्रक्रियासंप्रदायः ॥ ७० ॥
 आर्द्रीभूतैरविरलकृपैरात्तलीलाविलासैः
 आस्थापूर्णैरधिकचपलैरञ्चिताम्भोजशिल्पैः ।
 कान्तैर्लक्ष्मीललितभवनैः कान्तिकैवल्यसारैः
 काश्मल्यं नः कबलयतु सा कामकोटी कटाक्षैः ॥ ७१ ॥
 आधून्वन्त्यै तरलनयनैराङ्गिणीं वैजयन्तीम्

आनन्दिन्यै निजपदजुषामात्तकाञ्चीपुरायै ।
 आस्माकीनं हृदयमखिलैरागमानां प्रपञ्चैः
 आराध्यायै स्पृहयतितरामदिमायै जनन्यै ॥ ७२ ॥
 दूरं वाचां त्रिदशसदसां दुःखसिन्धोस्तरित्रं
 मोहक्ष्वेलक्षितिरुहवने क्रूरधारं कुठारम् ।
 कम्पातीरप्रणयि कविभिर्वर्णितोद्यच्चरित्रं
 शान्त्यै सेवे सकलविपदां शांकरं तत्कलत्रम् ॥ ७३ ॥
 खण्डीकृत्य प्रकृतिकुटिलं कल्मषं प्रातिभश्री-
 शुण्डीरत्वं निजपदजुषां शून्यतन्द्रं दिशन्ती ।
 तुण्डीराख्यै महति विषये स्वर्णवृष्टिप्रदात्री
 चण्डी देवी कलयति रतिं चन्द्रचूडालचूडे ॥ ७४ ॥
 येन ख्यातो भवति स गृही पूरुषो मेरुधन्वा
 यद्वृक्कोणे मदननिगमप्राभवं बोभवीति ।
 यत्प्रीत्यैव त्रिजगदधिपो जृम्भते किंपचानः
 कम्पातीरे स जयति महान्कश्चिदोजोविशेषः ॥ ७५ ॥
 धन्या धन्या गतिरिह गिरां देवि कामाक्षि यन्मे
 निन्द्यां भिन्द्यात्सपदि जडतां कल्मषादुन्मिषन्तीम् ।
 साध्वी माध्वीरसमधुरताभञ्जनी मञ्जुरीतिः
 वाणीवेणी झटिति वृणुतात्स्वर्धुनीस्पर्धिनी माम् ॥ ७६ ॥
 यस्या वाटी हृदयकमलं कौसुमी योगभाजां
 यस्याः पीठी सततशिशिरा शीकरैर्माकरन्दैः ।
 यस्याः पेटी श्रुतिपरिचलन्मौलिरत्नस्य काञ्ची
 सा मे सोमाभरणमहिषी साधयेत्काङ्क्षितानि ॥ ७७ ॥
 एका माता सकलजगतामीयुषी ध्यानमुद्राम्
 एकाम्राधीश्वरचरणयोरेकतानां समिन्धे ।
 ताटङ्कोद्यन्मणिगणरुचा ताम्रकर्णप्रदेशा
 तारुण्यश्रीस्तबकिततनुस्तापसी कापि बाला ॥ ७८ ॥
 दन्तादन्तिप्रकटनकरी दन्तिभिर्मन्दयानैः
 मन्दाराणां मदपरिणतिं मथ्न्ती मन्दहासैः ।
 अङ्कुराभ्यां मनसिजतरोरङ्कितोराः कुचाभ्या-
 मन्तःकाञ्चि स्फुरति जगतामादिमा कापि माता ॥ ७९ ॥
 त्रियम्बककुटुम्बिनी त्रिपुरसुन्दरीमिन्दिरां
 पुलिन्दपतिसुन्दरीं त्रिपुरभैरवीं भारतीम् ।
 मतङ्गकुलनायिकां महिषमर्दनीं मातृकां
 भणन्ति विबुधोत्तमा विहृतिमेव कामाक्षि ते ॥ ८० ॥
 महामुनिमनोनटी महितरम्यकम्पातटी-

कुटीरकविहारिणी कुटिलबोधसंहारिणी ।
 सदा भवतु कामिनी सकलदेहिनां स्वामिनी
 कृपातिशयकिंकरी मम विभूतये शांकरी ॥ ८१ ॥
 जडाः प्रकृतिनिर्धना जनविलोचनारंतुदा
 नरा जननि वीक्षणं क्षणमवाप्य कामाक्षि ते ।
 वचस्सु मधुमाधुरीं प्रकटयन्ति पौरंदरी-
 विभूतिषु विडम्बनां वपुषि मान्मथीं प्रक्रियाम् ॥ ८२ ॥
 घन्सतनतटस्फुटस्फुरितकञ्चुलीचञ्चली-
 कृतत्रिपुरशासना सुजनशीलितोपासना ।
 दृशोः सरणिमश्नुते मम कदा नु काञ्चीपुरे
 परा परमयोगिनां मनसि चित्कुला पुष्कला ॥ ८३ ॥
 कवीन्द्रहृदयेचरी परिगृहीतकाञ्चीपुरी
 निरूढकरुणाङ्गरी निखिललोकरक्षाकरी ।
 मनःपथदवीयसी मदनशासनप्रेयसी
 महागुणगरीयसी मम दृशोऽस्तु नेदीयसी ॥ ८४ ॥
 धनेन न रमामहे खलजनान्न सेवामहे
 न चापलमयामहे भवभयान्न दूयामहे ।
 स्थिरां तनुमहेतरां मनसि किं च काञ्चीरत-
 स्मरान्तककुटुम्बिनीचरणपल्लवोपासनाम् ॥ ८५ ॥
 सुराः परिजना वपुर्मनसिजाय वैरायते
 त्रिविष्टपनितम्बिनीकुचतटी च केलीगिरिः ।
 गिरः सुरभयो वयस्तरुणिमा दरिद्रस्य वा
 कटाक्षसरणौ क्षणं निपतितस्य कामाक्षि ते ॥ ८६ ॥
 पवित्रय जगत्त्रयीविबुधबोधजीवातुभिः
 पुरत्रयविमर्दिनः पुलककञ्चुलीदायिभिः ।
 भवक्षयविचक्षणैर्व्यसनमोक्षणैर्वीक्षणैः
 निरक्षरशिरोमणिं करुणयैव कामाक्षि माम् ॥ ८७ ॥
 कदा कलितखेलनाः करुणयैव काञ्चीपुरे
 कलायमुकुलत्विषः शुभकदम्बपूर्णाङ्कुराः ।
 पयोधरभरालसाः कविजनेषु ते बन्धुराः
 पचेलिमकृपारसा परिपतन्ति मार्गे दृशोः ॥ ८८ ॥
 अशोध्यमचलोद्भवं हृदयनन्दनं देहिनाम्
 अनर्घमधिकाञ्चि तत्किमपि रत्नमुद्द्योतते ।
 अनेन समलंकृता जयति शङ्कराङ्कस्थली
 कदास्य मम मानसं व्रजति पेटिकाविभ्रमम् ॥ ८९ ॥
 परामृतझरीप्लुता जयति नित्यमन्तश्चरी

भुवामपि बहिश्चरी परमसंविदेकात्मिका ।
 महद्भिरपरोक्षिता सततमेव काञ्चीपुरे
 ममान्वहमहंमतिर्मनसि भातु माहेश्वरी ॥ १० ॥
 तमोविपिनधाविनं सततमेव काञ्चीपुरे
 विहाररसिका परा परमसंविदुर्वीरुहे ।
 कटाक्षनिगलैर्दृढं हृदयदुष्टदन्तावलं
 चिरं नयतु मामकं त्रिपुरवैरिसीमन्तिनी ॥ ११ ॥
 त्वमेव सति चण्डिका त्वमसि देवि चामुण्डिका
 त्वमेव परमातृका त्वमपि योगिनीरूपिणी ।
 त्वमेव किल शांभवी त्वमसि कामकोटी जया
 त्वमेव विजया त्वयि त्रिजगदम्ब किं ब्रूमहे ॥ १२ ॥
 परे जननि पार्वति प्रणतपालिनि प्रातिभ-
 प्रदात्रि परमेश्वरि त्रिजगदाश्रिते शाश्वते ।
 त्रियम्बककुटुम्बिनि त्रिपदसङ्गिनि त्रीक्षणे
 त्रिशक्तिमयि वीक्षणं मयि निधेहि कामाक्षि ते ॥ १३ ॥
 मनोमधुकरोत्सवं विदधती मनीषाजुषां
 स्वयंप्रभववैखरीविपिनवीथिकालम्बिनी ।
 अहो शिशिरिता कृपामधुरसेन कम्पातटे
 चराचरविधायिनी चलति कापि चिन्मञ्जरी ॥ १४ ॥
 कलावति कलाभृतो मुकुटसीम्नि लीलावति
 स्पृहावति महेश्वरे भुवनमोहने भास्वति ।
 प्रभावति रमे सदा महितरूपशोभावति
 त्वरावति परे सतां गुरुकृपाम्बुधारावति ॥ १५ ॥
 त्वयैव जगदम्बया भुवनमण्डलं सूयते
 त्वयैव करुणार्द्रया तदपि रक्षणं नीयते ।
 त्वयैव खरकोपया नयनपावके हूयते
 त्वयैव किल नित्यया जगति संततं स्थीयते ॥ १६ ॥
 चराचरजगन्मयीं सकलहृन्मयीं चिन्मयीं
 गुणत्रयमयीं जगत्त्रयमयीं त्रिधामामयीम् ।
 परापरमयीं सदा दशदिशां निशाहर्मयीं
 परां सततसन्मयीं मनसि चिन्मयीं शीलये ॥ १७ ॥
 जय जगदम्बिके हरकुटुम्बिनि वक्त्ररुचा
 जितशरदम्बुजे घनविडम्बिनि केशरुचा ।
 परमवलम्बनं कुरु सदा पररूपधरे
 मम गतसंविदो जडिमडम्बरताण्डविनः ॥ १८ ॥
 भुवनजननि भूषाभूतचन्द्रे नमस्ते

कलुषशमनि कम्पातीरगेहे नमस्ते ।
निखिलनिगमवेद्ये नित्यरूपे नमस्ते
परशिवमयि पाशच्छेदहस्ते नमस्ते ॥ १९ ॥
क्वणत्काञ्ची काञ्चीपुरमणिविपञ्चीलयङ्गरी-
शिरःकम्पा कम्पावसतिरनुकम्पाजलनिधिः ।
घनश्यामा श्यामा कठिनकुचसीमा मनसि मे
मृगाक्षी कामाक्षी हरनटनसाक्षी विहरतात् ॥ १०० ॥
समरविजयकोटी साधकानन्दधाटी
मृदुगुणपरिपेटी मुख्यकादम्बवाटी ।
मुनिनुतपरिपाटी मोहिताजाण्डकोटी
परमशिववधूटी पातु मां कामकोटी ॥ १०१ ॥
इमं परवरप्रदं प्रकृतिपेशलं पावनं
परापरचिदाकृतिप्रकटनप्रदीपायितम् ।
स्तवं पठति नित्यदा मनसि भावयन्नम्बिकां
जपैरलमलं मखैरधिकदेहसंशोषणैः ॥ १०२ ॥
स्तुतिशतकं संपूर्णम् ॥

॥ कटाक्षशतकम् ॥

मोहान्धकारनिवहं विनिहन्तुमीडे
मूकात्मनामपि महाकवितावदान्यान् ।
श्रीकाञ्चिदेशशिशिरीकृतिजागरूकान्
एकाम्रनाथतरुणीकरुणावलोकान् ॥ १ ॥
मातर्जयन्ति ममताग्रहमोक्षणानि
माहेन्द्रनीलरुचिशिक्षणदक्षिणानि ।
कामाक्षि कल्पितजगत्त्रयरक्षणानि
त्वद्वीक्षणानि वरदानविचक्षणानि ॥ २ ॥
आनङ्गतन्त्रविधिदर्शितकौशलानाम्
आनन्दमन्दपरिघूर्णितमन्थराणाम् ।
तारल्यमम्ब तव ताडितकर्णसीम्नां
कामाक्षि खेलति कटाक्षनिरीक्षणानाम् ॥ ३ ॥
कल्लोलितेन करुणारसवेल्लितेन
कल्माषितेन कमनीयमृदुस्मितेन ।
मामञ्चितेन तव किञ्चन कुञ्चितेन
कामाक्षि तेन शिशिरीकुरु वीक्षितेन ॥ ४ ॥
साहाय्यकं गतवती मुहुरर्जनस्य
मन्दस्मितस्य परितोषितभीमचेताः ।
कामाक्षि पाण्डवचमूरिव तावकीना
कर्णान्तिकं चलति हन्त कटाक्षलक्ष्मीः ॥ ५ ॥
अस्तं क्षणान्नयतु मे परितापसूर्यम्
आनन्दचन्द्रमसमानयतां प्रकाशम् ।
कालान्धकारसुषुमां कलयन्दिगन्ते
कामाक्षि कोमलकटाक्षनिशागमस्ते ॥ ६ ॥
ताटाङ्कमौक्तिकरुचाङ्कुरदन्तकान्तिः
कारुण्यहस्तिपशिखामणिनाधिरूढः ।
उन्मूलयत्वशुभपादपमस्मदीयं
कामाक्षि तावककटाक्षमतङ्गजेतन्द्रः ॥ ७ ॥
छायाभरणे जगतां परितापहारी
ताटङ्करत्नमणितल्लजपल्लवश्रीः ।
कारुण्यनाम विकिरन्मकरन्दजालं
कामाक्षि राजति कटाक्षसुरद्रुमस्ते ॥ ८ ॥
सूर्याश्रयप्रणयिनी मणिकुण्डलांशु-

लौहित्यकोकनदकाननमाननीया ।
यान्ती तव स्मरहराननकान्तिसिन्धुं
कामाक्षि राजति कटाक्षकलिन्दकन्या ॥ ९ ॥
प्राप्नोति यं सुकृतिनं तव पक्षपातात्
कामाक्षि वीक्षणविलासकलापुरंभ्री ।
सद्यस्तमेव किल मुक्तिवधूर्वणीते
तस्मान्नितान्तमनयोरिदमैकमत्यम् ॥ १० ॥
यान्ती सदैव मरुतामनुकूलभावं
भ्रूवल्लिशक्रधनुरुल्लसिता रसार्द्रा ।
कामाक्षि कौतुकतरङ्गितनीलकण्ठा
कादम्बिनीव तव भाति कटाक्षमाला ॥ ११ ॥
गङ्गाम्भसि स्मितमये तपनात्मजेव
गङ्गाधरोरसि नवोत्पलमालिकेव ।
वक्त्रप्रभासरसि शैवलमण्डलीव
कामाक्षि राजति कटाक्षरुचिच्छटा ते ॥ १२ ॥
संस्कारतः किमपि कन्दलितान् रसज्ञ-
केदारसीम्नि सुधियामुपभोगयोग्यान् ।
कल्याणसूक्तिलहरीकलमांकुरान्नः
कामाक्षि पक्षमलयतु त्वदपाङ्गमेघः ॥ १३ ॥
चाञ्चल्यमेव नियतं कलयन्प्रकृत्या
मालिन्यभूः श्रुतिपथाक्रमजागरूकः ।
कैवल्यमेव किमु कल्पयते नतानां
कामाक्षि चित्रमपि ते करुणाकटाक्षः ॥ १४ ॥
संजीवने जननि चूतशिलीमुखस्य
संमोहने शशिकिशोरकशेखरस्य ।
संस्तम्भने च ममताग्रहचेष्टितस्य
कामाक्षि वीक्षणकला परमौषधं ते ॥ १५ ॥
नीलोऽपि रागमधिकं जनयन्पुरारेः
लोलोऽपि भक्तिमधिकां दृढयन्नराणाम् ।
वक्रोऽपि देवि नमतां समतां वितन्वन्
कामाक्षि नृत्यतु मयि त्वदपाङ्गपातः ॥ १६ ॥
कामदूहो हृदययन्त्रणजागरूका
कामाक्षि चञ्चलदृगञ्चलमेखला ते ।
आश्चर्यमम्ब भजतां झटिति स्वकीय-
संपर्क एव विधुनोति समस्तबन्धान् ॥ १७ ॥
कुण्ठीकरोतु विपदं मम कुञ्चितभ्रू-

चापाञ्चितः श्रितविदेहभवानुरागः ।
 रक्षोपकारमनिशं जनयञ्जगत्यां
 कामाक्षि राम इव ते करुणाकटाक्षः ॥ १८ ॥
 श्रीकामकोटि शिवलोचनशोषितस्य
 शृङ्गारबीजविभवस्य पुनःप्ररोहे ।
 प्रेमाम्भसार्द्रमचिरात्प्रचुरेण शङ्के
 केदारमम्ब तव केवलदृष्टिपातम् ॥ १९ ॥
 माहात्म्यशेवधिरसौ तव दुर्विलङ्घ्य-
 संसारविन्ध्यगिरिकुण्ठनकेलिचुञ्चुः ।
 धैर्याम्बुधिं पशुपतेश्चुलकीकरोति
 कामाक्षि वीक्षणविजृम्भणकुम्भजन्मा ॥ २० ॥
 पीयूषवर्षवशिशिरा स्फुटदुत्पलश्री-
 मैत्री निसर्गमधुरा कृततारकाप्तिः ।
 कामाक्षि संश्रितवती वपुरष्टमूर्तेः
 ज्योत्स्नायते भगवति त्वदपाङ्गमाला ॥ २१ ॥
 अम्ब स्मरप्रतिभटस्य वपुर्मनोज्ञम्
 अम्भोजकाननमिवाञ्चितकण्टकाभम् ।
 भृङ्गीव चुम्बति सदैव सपक्षपाता
 कामाक्षि कोमलरुचिस्त्वदपाङ्गमाला ॥ २२ ॥
 केशप्रभापटलनीलवितानजाले
 कामाक्षि कुण्डलमणिच्छविदीपशोभे ।
 शङ्के कटाक्षरुचिरङ्गतले कृपाख्या
 शैलूषिका नटति शंकरवल्लभे ते ॥ २३ ॥
 अत्यन्तशीतलमतन्द्रयतु क्षणार्धम्
 अस्तोकविभ्रममनङ्गविलासकन्दम् ।
 अल्पस्मितादृतमपारकृपाप्रवाहम्
 अक्षिप्ररोहमचिरान्मयि कामकोटि ॥ २४ ॥
 मन्दाक्षरागतरलीकृतिपारतन्व्यात्
 कामाक्षि मन्थरतरां त्वदपाङ्गडोलाम् ।
 आरुह्य मन्दमतिकौतुकशालि चक्षुः
 आनन्दमेति मुहुरर्धशशाङ्कमौलेः ॥ २५ ॥
 त्रैयम्बकं त्रिपुरसुन्दरि हर्म्यभूमि-
 रङ्गं विहारसरसी करुणाप्रवाहः ।
 दासाश्च वासवमुखाः परिपालनीयं
 कामाक्षि विश्वमपि वीक्षणभूभृतस्ते ॥ २६ ॥
 वागीश्वरी सहचरी नियमेन लक्ष्मीः

भ्रूवल्लरीवशकरी भुवनानि गेहम् ।
 रूपं त्रिलोकनयनामृतमम्ब तेषां
 कामाक्षि येषु तव वीक्षणपारतन्त्री ॥ २७ ॥
 माहेश्वरं झटिति मानसमीनमम्ब
 कामाक्षि धैर्यजलधौ नितरां निमग्नम् ।
 जालेन शृङ्खलयति त्वदपाङ्गनाम्ना
 विस्तारितेन विषमायुधदाशकोऽसौ ॥ २८ ॥
 उन्मथ्य बोधकमलाकारमम्ब जाड्य-
 स्तम्बेरमं मम मनोविपिने भ्रमन्तम् ।
 कुण्ठीकुरुष्व तरसा कुटिलाग्रसीम्ना
 कामाक्षि तावककटाक्षमहाङ्कुशेन ॥ २९ ॥
 उद्वल्लितस्तबकितैर्ललितैर्विलासैः
 उत्थाय देवि तव गाढकटाक्षकुञ्जात् ।
 दूरं पलाययतु मोहमृगीकुलं मे
 कामाक्षि स्तवरमनुग्रहकेसरीन्द्रः ॥ ३० ॥
 स्नेहादृतां विदलितोत्पलकन्तिचोरां
 जेतारमेव जगदीश्वरि जेतुकामः ।
 मानोद्धतो मकरकेतुरसौ धुनीते
 कामाक्षि तावककटाक्षकृपाणवल्लीम् ॥ ३१ ॥
 श्रौतीं ब्रजन्नपि सदा सरणिं मुनीनां
 कामाक्षि संततमपि स्मृतिमार्गगामी ।
 कौटिल्यमम्ब कथमस्थिरतां च धत्ते
 चौर्यं च पङ्कजरुचां त्वदपाङ्गपातः ॥ ३२ ॥
 नित्यं श्रेतुः परिचितौ यतमानमेव
 नीलोत्पलं निजसमीपनिवासलोलम् ।
 प्रीत्यैव पाठयति वीक्षणदेशिकेन्द्रः
 कामाक्षी किंतु तव कालिमसंप्रदायम् ॥ ३३ ॥
 भ्रान्त्वा मुहुः स्तबकितस्मितफेनराशौ
 कामाक्षि वक्त्ररुचिसंचयवारिराशौ ।
 आनन्दति त्रिपुरमर्दननेत्रलक्ष्मीः
 आलम्ब्य देवि तव मन्दमपाङ्गसेतुम् ॥ ३४ ॥
 श्यामा तव त्रिपुरसुन्दरि लोचनश्रीः
 कामाक्षि कन्दलितमेदुरतारकान्तिः ।
 ज्योत्स्नावती स्मितरुचापि कथं तनोति
 स्पर्धामहो कुवल्यैश्च तथा चकोरैः ॥ ३५ ॥
 कालाञ्जनं च तव देवि निरीक्षणं च

कामाक्षि साम्यसरणिं समुपैति कान्त्या ।
 निःशेषनेत्रसुलभं जगतीषु पूर्व-
 मन्यत्त्रिनेत्रसुलभं तुहिनाद्रिकन्ये ॥ ३६ ॥
 धूमाङ्कुरो मकरकेतनपावकस्य
 कामाक्षि नेत्ररुचिनीलिमचातुरी ते ।
 अत्यन्तमद्भुतमिदं नयनत्रयस्य
 हर्षोदयं जनयते हरुणाङ्कमौलेः ॥ ३७ ॥
 आरम्भलेशसमये तव वीक्षणस्स
 कामाक्षि मूकमपि वीक्षणमात्रनम्रम् ।
 सर्वज्ञता सकललोकसमक्षमेव
 कीर्तिस्वयंवरणमाल्यवती वृणीते ॥ ३८ ॥
 कालाम्बुवाह उव ते परितापहारी
 कामाक्षि पुष्करमधःकुरुते कटारुषः ।
 पूर्वः परं क्षणरुचा समुपैति मैत्री-
 मन्यस्तु स तत्ररुचिं प्रकटीकरोति ॥ ३९ ॥
 सूक्ष्मेऽपि दुर्गमतरेऽपि गुरुप्रसाद-
 साहाय्यकेन विचरन्नपवर्गमार्गे ।
 संसारपङ्कनिचये न पतत्यमूं ते
 कामाक्षि गाढमवलम्ब्य कटाक्षयष्टिम् ॥ ४० ॥
 कामाक्षि संततमसौ हरिनीलरत्न-
 स्तम्भे कटाक्षरुचिपुञ्जमये भवत्याः ।
 बद्धोऽपि भक्तिनिगलैर्मम चित्तहस्ती
 स्तम्भं च बन्धमपि मुञ्चति हन्त चित्रम् ॥ ४१ ॥
 कामाक्षि काष्णर्यमपि संततमञ्जनं च
 विभ्रन्निसर्गतरलोऽपि भवत्कटाक्षः ।
 वैमल्यमन्वहमनञ्जनता च भूयः
 स्थैर्यं च भक्तहृदयाय कथं ददाति ॥ ४२ ॥
 मन्दस्मितस्तबकितं मणिकुण्डलांशु-
 स्तोमप्रवालरुचिरं शिशिरीकृताशम् ।
 कामाक्षि राजति कटाक्षरुचेः कदम्बम्
 उद्यानमम्ब करुणाहरिणेक्षणायाः ॥ ४३ ॥
 कामाक्षि तावककटाक्षमहेन्द्रनील-
 सिंहासनं श्रितवतो मकरध्वजस्य ।
 साम्राज्यमङ्गलविधौ मुणिकुण्डलश्रीः
 नीराजनोत्सवतरङ्गितदीपमाला ॥ ४४ ॥
 मातः क्षणं स्नपय मां तव वीक्षितेन

मन्दाक्षितेन सुजनैरपरोक्षितेन ।
कामाक्षि कर्मतिमिरोत्करभास्करेण
श्रेयस्करेण मधुपद्युतितस्करेण ॥ ४५ ॥
प्रेमापगापयसि मज्जनमारचय्य
युक्तः स्मितांशुकृतभस्मविलेपनेन ।
कामाक्षि कुण्डलमणिद्युतिभिर्जटालः
श्रीकण्ठमेव भजते तव दृष्टिपातः ॥ ४६ ॥
कैवल्यदाय करुणारसकिंकराय
कामाक्षि कन्दलितविभ्रमशंकराय ।
आलोकनाय तव भक्तशिवंकराय
मातर्नमोऽस्तु परतन्त्रितशंकराय ॥ ४७ ॥
साम्राज्यमङ्गलविधौ मकरध्वजस्य
लोलालकालिकृततोरणमाल्यशोभे ।
कामेश्वरि प्रचलदुत्पलवैजयन्ती-
चातुर्यमेति तव चञ्चलदृष्टिपातः ॥ ४८ ॥
मार्गेण मञ्जुकचकान्तितमोवृतेन
मन्दायमानगमना मदनातुरासौ ।
कामाक्षि दृष्टिरयते तव शंकराय
संकेतभूमिमचिरादभिसारिकेव ॥ ४९ ॥
ब्रीडनुवृत्तिरमणीकृतसाहचर्या
शैवालितां गलरुचा शशिशेखरस्य ।
कामाक्षि कान्तिसरसीं त्वदपाङ्गलक्ष्मीः
मन्दं समाश्रयति मज्जनखेलनाय ॥ ५० ॥
काषायमंशुकमिव प्रकटं दधानो
माणिक्यकुण्डलरुचिं ममताविरोधी ।
श्रुत्यन्तसीमनि रतः सुतरां चकास्ति
कामाक्षि तावककटाक्षयतीश्वरोऽसौ ॥ ५१ ॥
पाषाण एव हरिनीलमणिर्दिनेषु
प्रम्लनतां कुवलयं प्रकटीकरोति ।
नौमित्तिको जलदमेचकिमा ततस्ते
कामाक्षि शून्यमुपमनमपाङ्गलक्ष्म्याः ॥ ५२ ॥
शृङ्गारविभ्रमवती सुतरां सलज्जा
नासाग्रमौक्तिकरुचा कृतमन्दहासा ।
श्यामा कटाक्षसुषमा तव युक्तमेतत्
कामाक्षि चुम्बति दिगम्बरवक्त्रबिम्बम् ॥ ५३ ॥
नीलोत्पलेन मधुपेन च दृष्टिपातः

कामाक्षि तुल्य इति ते कथमामनन्ति ।
 शैत्येन निन्दयति यदन्वहमिन्दुपादान्
 पाथोरुहेण यदसौ कलहायते च ॥ ५४ ॥
 ओष्ठप्रभापटलविद्धममुद्रिते ते
 भ्रूवल्लिवीचिसुभगे मुखकान्तिसिन्धौ ।
 कामाक्षि वारिभरपूरणलम्बमान-
 कालाम्बुवाहसरणिं लभते कटाक्षः ॥ ५५ ॥
 मन्दस्मितैर्धवलिता मणिकुण्डलांशु-
 संपर्कलोहितरुचिस्त्वदपाङ्गधारा ।
 कामाक्षि मल्लिकुसुमैर्नवपल्लवैश्च
 नीलोत्पलैश्च रचितेव विभाति माला ॥ ५६ ॥
 कामाक्षि शीतलकृपारसनिर्झराम्भः-
 संपर्कपक्ष्मलरुचिस्त्वदपाङ्गमाला ।
 गोभिः सदा पुररिपोरभिलष्यमाणा
 दूर्वाकदम्बकविडम्बनमातनोति ॥ ५७ ॥
 हृत्पङ्कजं मम विकासयतु प्रमुष्ण-
 न्मुल्लासमुत्पलरुचेस्तमसां निरोद्धा ।
 दोषानुषङ्गजडतां जगतां धुनानः
 कामाक्षि वीक्षणविलासदिनोदयस्ते ॥ ५८ ॥
 चक्षुर्विमोहयति चन्द्रविभूषणस्य
 कामाक्षि तावककटाक्षतमःप्ररोहः ।
 प्रत्यङ्मुखं तु नयनं स्तिमितं मुनीनां
 प्राकाश्यमेव नयतीति परं विचित्रम् ॥ ५९ ॥
 कामाक्षि वीक्षणरुचा युधि निर्जितं ते
 नीलोत्पलं निरवशेषगताभिमानम् ।
 आगत्य तत्परिसरं श्रवणवतंस-
 व्योजेन नूनमभयार्थनमातनोति ॥ ६० ॥
 आश्चर्यमम्ब मदानाभ्युदयावलम्बः
 कामाक्षि चञ्चलनिरीक्षणविभ्रमस्ते ।
 धैर्यं विधूय तनुते हृदि रागबन्धं
 शंभोस्तदेव विपरीततया मुनीनाम् ॥ ६१ ॥
 जन्तोः सकृत्प्रणमतो जगदीदृतां च
 तेजास्वितां च निशितां च मतिं सभायाम् ।
 कामाक्षि माक्षिकझरीमिव वैखरीं च
 लक्ष्मीं च पक्ष्मलयति क्षणवीक्षणं ते ॥ ६२ ॥
 कादम्बिनी किमयते न जलानुषङ्गं

भृङ्गावली किमुररीकुरुते न पद्मम् ।
 किं वा कलिन्दतनया सहते न भङ्गं
 कामाक्षि निश्चयपदं न तवाक्षिलक्ष्मीः ॥ ६३ ॥
 काकोलपावकतृणीकरणेऽपि दक्षः
 कामाक्षि बालकसुधाकरशेखरस्य ।
 अत्यन्तशीतलतमोऽप्यनुपारतं ते
 चित्रं विमोहयति चित्रमयं कटाक्षः ॥ ६४ ॥
 कार्पण्यपूरपरिवर्धितमम्ब मोह-
 कन्दोद्गतं भवमयं विषपादपं मे ।
 तुङ्गं छिनत्तु तुहिनाद्रिसुते भवत्याः
 काञ्चीपुरेश्वरि कटाक्षकुठारधारा ॥ ६५ ॥
 कामाक्षि घोरभवरोगचिकित्सनार्थ-
 मभ्यर्थ्यं देशिककटाक्षभिषक्प्रसादात् ।
 तत्रापि देवि लभते सुकृती कदाचि-
 दन्यस्य दुर्लभमपाङ्गमहौषधं ते ॥ ६६ ॥
 कामाक्षि देशिककृपांकुरमाश्रयन्तो
 नानातपोनियमनाशितपाशबन्धाः ।
 वासालयं तव कटाक्षममुं महान्तो
 लब्ध्वा सुखं समाधियो विचरन्ति लोके ॥ ६७ ॥
 साकूतसंलपितसंभृतमुग्धहासं
 ब्रीडानुरागसहचारि विलोकनं ते ।
 कामाक्षि कामपरिपन्थिनि मारवीर-
 साम्राज्यविभ्रमदशां सफलीकरोति ॥ ६८ ॥
 कामाक्षि विभ्रमबलैकनिधिर्विधाय
 भ्रूवल्लिचापकुटिलीकृतिमेव चित्रम् ।
 स्वाधीनतां तव निनाय शशाङ्कमौले-
 रङ्गार्धराज्यसुखलाभमपाङ्गवीरः ॥ ६९ ॥
 कामांकुरैकनिलयस्तव दृष्टिपातः
 कामाक्षि भक्तमनसां प्रददातु कामान् ।
 रागान्वितः स्वयमपि प्रकटीकरोति
 वैराग्यमेव कथमेष महामुनीनाम् ॥ ७० ॥
 कालाम्बुवाहनवहैः कलहायते ते
 कामाक्षि कालिममदेन सदा कटाक्षः ।
 चित्रं तथापि नितराममुमेव दृष्ट्वा
 सोत्कण्ठ एव रमते किल नीलकण्ठः ॥ ७१ ॥
 कामाक्षि मन्मथरिपुं प्रति मारताप-

मोहान्धकारजलदागमनेन नृत्यन् ।
दुष्कर्मकञ्चुकिकुलं कबलीकरोतु
व्यामिश्रमेचकरुचिस्त्वदपाङ्गकेकी ॥ ७२ ॥
कामाक्षि मन्मथरिपोरवलोकनेषु
कान्तं पयोजमिव तावकमक्षिपातम् ।
प्रेमागमो दिवसवद्विकचीकरोति
लज्जाभरो रजनिवन्मुकुलीकरोति ॥ ७३ ॥
मूको विरिञ्चति परं पुरुषः कुरूपः
कन्दर्पति त्रिदशराजति किंपचानः ।
कामाक्षि केवलमुपक्रमकाल एव
लीलातरङ्गितकटाक्षरुचः क्षणं ते ॥ ७४ ॥
नीलालका मधुकरन्ति मनोज्ञनासा-
मुक्त्तारुचः प्रकटकन्दबिसाङ्कुरन्ति ।
कारुण्यमम्ब मकरन्दति कामकोटि
मन्ये ततः कमलमेव विलोचनं ते ॥ ७५ ॥
आकांक्ष्यमाणफलदानविचक्षणयाः ।
कामाक्षि तावककटाक्षककामधेनोः ।
संपर्क एव कथमम्ब विमुक्तपाश-
बन्धाः स्फुटं तनुभृतः पशुतां त्यजन्ति ॥ ७६ ॥
संसारघर्मपरितापजुषां नराणां
कामाक्षि शीतलतराणि तवेक्षितानि ।
चन्द्रातपन्ति घनचन्दनकर्दमन्ति
मुक्तागुणन्ति हिमवारिनिषेचनन्ति ॥ ७७ ॥
प्रेमाम्बुराशिसततस्नपितानि चित्रं
कामाक्षि तावककटाक्षनिरीक्षणानि ।
संधुक्षयन्ति मुहुरिन्धनराशिरीत्या
मारद्बुहो मनसि मन्मथचित्रभानुम् ॥ ७८ ॥
कालाञ्जनप्रतिभटं कमनीयकान्त्या
कन्दर्पतन्त्रकलया कलितानुभावम् ।
काञ्चीविहाररसिके कलुषार्तिचोरं
कल्लोलयस्व मयि ते करुणाकटाक्षम् ॥ ७९ ॥
क्रान्तेन मन्मथदेन विमोह्यमान-
स्वान्तेन चूततरुमूलगतस्य पुंसः ।
क्रान्तेन किञ्चिदवलोकय लोचनस्य
प्रान्तेन मां जननि काञ्चिपुरीविभूषे ॥ ८० ॥
कामाक्षि कोऽपि सुजनास्त्वदपाङ्गसंगे

कण्ठेन कन्दलितकालिमसंप्रदायाः ।
 उत्तंसकल्पितचकोरकुटुम्बपोषा
 नक्तंदिवसप्रसवभूनयना भवन्ति ॥ ८१ ॥
 नीलोत्पलप्रसवकान्तिनिर्देशनेन
 कारुण्यविभ्रमजुषा तव वीक्षणेन ।
 कामाक्षि कर्मजलधेः कलशीसुतेन
 पाशत्रयाद्वयममी परिमोचनीयाः ॥ ८२ ॥
 अत्यन्तचञ्चलमकृत्रिममञ्जनं किं
 झंकारभङ्गिरहिता किमु भृङ्गमाला ।
 धूमाङ्कुरः किमु हुताशनसंगहीनः
 कामाक्षि नेत्ररुचिनीलिमकन्दली ते ॥ ८३ ॥
 कामाक्षि नित्यमयमञ्जलिरस्तु मुक्ति-
 बीजाय विभ्रममदोदयघूर्णिताय ।
 कंदर्पदर्पपुनरुद्भवसिद्धिदाय
 कल्याणदाय तव देवि दृगञ्चलाय ॥ ८४ ॥
 दर्पाङ्कुरो मकरकेतनविभ्रमाणां
 निन्दाङ्कुरो विदलितोत्पलचातुरीणाम् ।
 दीपाङ्कुरो भवतमिस्रकदम्बकानां
 कामाक्षि पालयतु मां त्वदपाङ्गपातः ॥ ८५ ॥
 कैवल्यदिव्यमणिरोहणपर्वतेभ्यः
 कारुण्यनिर्झरपयःकृतमञ्जनेभ्यः ।
 कामाक्षि किंकरितशङ्करमानसेभ्य-
 स्तेभ्यो नमोऽस्तु तव वीक्षणविभ्रमेभ्यः ॥ ८६ ॥
 अल्पीय एव नवमुत्पलमम्ब हीना
 मीनस्य वा सरणिरम्बुरुहां च किं वा ।
 दूरे मृगीदृगसमञ्जसमञ्जनं च
 कामाक्षि वीक्षणरुचौ तव तर्कयामः ॥ ८७ ॥
 मिश्रीभवद्गलपङ्किलशङ्कुरोरस्-
 सीमाङ्गणे किमपि रिङ्गणमादधानः ।
 हेलावधूतललितश्रवणोत्पलोऽसौ
 कामाक्षि बाल इव राजति ते कटाक्षः ॥ ८८ ॥
 प्रौढिकरोति विदुषां नवसूक्तिधाटी-
 चूताटवीषु बुधकोकिललाल्यमानम् ।
 माध्वीरसं परिमलं च निर्गलं ते
 कामाक्षि वीक्षणविलासवसन्तलक्ष्मीः ॥ ८९ ॥
 कूलकषं वितनुते करुणाम्बुवर्षी

सारस्वतं सुकृतिनः सुलभं प्रवाहम् ।
 तुच्छीकरोति यमुनाम्बुतरङ्गभङ्गीं
 कामाक्षि किं तव कटाक्षमहाम्बुवाहः ॥ १० ॥
 जगर्ति देवि करुणाशुकसुन्दरी ते
 ताटङ्करत्नरुचिदाडिमखण्डशोणे ।
 कामाक्षि निर्भरकटाक्षमरीचिपुञ्ज-
 माहेन्द्रनीलमणिपञ्जरमध्यभागे ॥ ११ ॥
 कामाक्षि सत्कुवलयस्य सगोत्रभावा-
 दाक्रामति श्रुतिमसौ तव दृष्टिपातः ।
 किञ्च स्फुटं कुटिलतां प्रकटीकरोति
 भ्रूवल्लरीपरिचितस्य फलं किमेतत् ॥ १२ ॥
 एषा तवाक्षिसुषमा विषमायुधस्य
 नाराचवर्षलहरी नगराजकन्ये ।
 शंके करोति शतधा हृदि धैर्यमुद्रां
 श्रीकामकोटि यदसौ शिशिरांशुमौलेः ॥ १३ ॥
 बाणेन पुष्पधनुषः परिकल्प्यमान-
 त्राणेन भक्तमनसां करुणाकरेण ।
 कोणेन कोमलदृशस्तव कामकोटि
 शोणेन शोषय शिवे मम शोकसिन्धुम् ॥ १४ ॥
 मारद्गुहा मुकुटसीमनि लाल्यमाने
 मन्दाकिनीपयसि ते कुटिलं चरिष्णुः ।
 कामाक्षि कोपरभसाद्वलमानमीन-
 संदेहमङ्कुरयति क्षणमक्षिपातः ॥ १५ ॥
 कामाक्षि संवलितमौक्तिककुण्डलांशु-
 चञ्चत्सितश्रवणचामरचातुरीकः ।
 स्तम्भे निरन्तरमपाङ्गमये भवत्या
 बद्धश्चकास्ति मकरध्वजमत्तहस्ती ॥ १६ ॥
 यावत्कटाक्षरजनीसमयागमस्ते
 कामाक्षि तावदचिरान्नमतां नराणाम् ।
 आविर्भवत्यमृतदीधितिबिम्बमम्ब
 संविन्मयं हृदयपूर्वगिरीन्द्रशृङ्गे ॥ १७ ॥
 कामाक्षि कल्पविटपीव भवत्कटाक्षो
 दित्सुः समस्तविभवं नमतां नराणाम् ।
 भृङ्गस्य नीलनलिनस्य च कान्तिसंप-
 त्सर्वस्वमेव हरतीति परं विचित्रम् ॥ १८ ॥
 अत्यन्तशीतलमनर्गलकर्मपाक-

काकोलहारि सुलभं सुमनोभिरेतत् ।
पीयूषमेव तव वीक्षणमम्ब किंतु
कामाक्षि नीलमिदमित्ययमेव भेदः ॥ ९९ ॥
अज्ञातभक्तिरसमप्रसरद्विवेक-
मत्यन्तगर्वमनधीतसमस्तशास्त्रम् ।
अप्राप्तसत्यमसमीपगतं च मुक्तेः
कामाक्षि नैव तव स्पृहयति दृष्टिपातः ॥ १०० ॥
(कामाक्षि मामवतु ते करुणाकटाक्षः)
पातेन लोचनरुचेस्तव कामकोटि
पोतेन पतकपयोधिभयातुराणाम् ।
पूतेन तेन नवकाञ्चनकुण्डलांशु-
वीतेन शीतलय भूधरकन्यके माम् ॥ १०१ ॥
कटाक्षशतकं संपूर्णम् ॥

॥ मन्दस्मितशतकम् ॥

बध्नीमो वयमञ्जलिं प्रतिदिनं बन्धच्छिदे देहिनां
कंदर्पागमतन्त्रमूलगुरवे कल्याणकेलीभुवे ।
कामाक्ष्या घनसारपुञ्जरजसे कामद्रुहश्चक्षुषां
मन्दारस्तबकप्रभामदमुषे मन्दस्मितज्योतिषे ॥ १ ॥
सध्नीचे नवमल्लिकासुमनसां नासाग्रमुक्तामणे-
राचार्याय मृणालकाण्डमहसां नैसर्गिकाय द्विषे ।
स्वर्धुन्या सह युध्वेन हिमरुचेरर्धासनाध्यासिने
कामाक्ष्याः स्मितमञ्जरीधवलिमाद्वैताय तस्मै नमः ॥ २ ॥
कर्पूरद्युतिचातुरीमतितरामल्पीयसीं कुर्वती
दौर्भाग्योदयमेव संविदधती दौषाकरीणां त्विषाम् ।
क्षुल्लानेव मनोज्ञमल्लिनिकरान्फुल्लानपि व्यञ्जती
कामाक्ष्या मृदुलस्मितांशुलहरी कामप्रसूरस्तु मे ॥ ३ ॥
या पीनस्तनमण्डलोपरि लसत्कर्पूरलेपायते
या नीलेक्षणरात्रिकान्तिततिषु ज्योत्स्नाप्ररोहायते ।
या सौन्दर्यधुनीतरङ्गततिषु व्यालोलहंसायते
कामाक्ष्याः शिशिरीकरोतु हृदयं सा मे स्मितप्राचुरी ॥ ४ ॥
येषां गच्छति पूर्वपक्षसरणिं कौमुद्वतः श्वेतिमा
येषां संततमारुरुक्षति तुलाकक्ष्यां शरच्चन्द्रमाः ।
येषामिच्छति कम्बुरप्यसुलभामन्तेवसत्प्रक्रियां
कामाक्ष्या ममतां हरन्तु मम ते हासत्विषामङ्कुराः ॥ ५ ॥
आशासीमसु संततं विदधती नैशाकरी व्याक्रियां
काशानामभिमानभङ्गकलनाकौशल्यमाविभ्रती ।
ईशानेन विलोकिता सकुतुकं कामाक्षि ते कल्मष-
क्लेशापायकरी चकास्ति लहरी मन्दस्मितज्योतिषाम् ॥ ६ ॥
आरूढस्य समुन्नतस्तनतटीसाम्राज्यसिंहासनं
कंदर्पस्य विभोर्जगत्त्रयप्राकट्यमुद्रानिधेः ।
यस्याश्चामरचातुरीं कलयते रश्मिच्छटा चञ्चला
सा मन्दस्मितमञ्जरी भवतु नः कामाय कामाक्षि ते ॥ ७ ॥
शंभोर्यां परिरम्भसंभ्रमविधौ नैर्मल्यसीमानिधिः
गैर्वाणीव तरङ्गिणी कृतमृदुस्यन्दां कलिन्दात्मजाम् ।
कल्माषीकुरुते कलङ्कसुषमां कण्ठस्थलीचुम्बिनीं
कामाक्ष्याः स्मितकन्दली भवतु नः कल्याणसंदोहिनी ॥ ८ ॥
जेतुं हारलतामिव स्तनतटीं संजग्मुषी सन्ततं

गन्तुं निर्मलतामिव द्विगुणितां मग्ना कृपास्त्रोतसि ।
 लब्धुं विस्मयनीयतामिव हरं रागाकुलं कुर्वती
 मञ्जुस्ते स्मितमञ्जरी भवभयं मथ्नातु कामाक्षि मे ॥ ९ ॥
 श्वेतापि प्रकटं निशाकररुचां मालिन्यमातन्वती
 शीतापि स्मरपावकं पशुपतेः संधुक्षयन्ती सदा ।
 स्वाभाव्यादधराश्रितापि नमतामुच्चैर्दिशन्ती गतिं
 कामाक्षि स्फुटमन्तरा स्फुरतु नस्त्वन्मन्दहासप्रभा ॥ १० ॥
 वक्त्रश्रीसरसीजले तरलितभ्रूवल्लिकल्लोलिते
 कालिम्ना दधती कटाक्षजनुषा माधुव्रती व्यापृतिम् ।
 निर्निद्रामलपुण्डरीककुहनापाण्डित्यमाबिभ्रती
 कामाक्ष्याः स्मितचातुरी मम मनः कातर्यमुन्मूलयेत् ॥ ११ ॥
 नित्यं बाधितबन्धुजीवमधरं मैत्रीजुषं पल्लवैः
 शुद्धस्य द्विजमण्डलस्य च तिरस्कर्तारमप्याश्रिता ।
 या वैमल्यवती सदैव नमतां चेतः पुनीतेतरां
 कामाक्ष्या हृदयं प्रसादयतु मे सा मन्दहासप्रभा ॥ १२ ॥
 द्रुह्यन्ती तमसे मुहुः कुमुदिनीसाहाय्यमाबिभ्रती
 यान्ती चन्द्रकिशोरशेखरवपुःसौधाङ्गणे प्रेङ्खणम् ।
 ज्ञानाम्भोनिधिवीचिकां सुमनसां कूलकषां कुर्वती
 कामाक्ष्याः स्मितकौमुदी हरतु मे संसारतापोदयम् ॥ १३ ॥
 काश्मीरद्रवधातुकर्दमरुचा कल्माषतां बिभ्रती
 हंसौधैरिव कुर्वती परिचितिं हारीकृतैर्मौक्तिकैः ।
 वक्षोजन्मतुषारशैलकटके संचारमातन्वती
 कामाक्ष्या मृदुलस्मितद्युतिमयी भागीरथी भासते ॥ १४ ॥
 कम्बोर्वंशपरम्परा इव कृपासंतानवल्लीभुवः
 संफुल्लस्तबका इव प्रसृमरा मूर्ताः प्रसादा इव ।
 वाक्पीयूषकणा इव त्रिपथगापर्यायभेदा इव
 भ्राजन्ते तव मन्दहासकिरणाः काञ्चीपुरीनायिके ॥ १५ ॥
 वक्षोजे घनसारपत्ररचनाभङ्गीसपत्नायिता
 कण्ठे मौक्तिकहारयष्टिकिरणव्यापारमुद्रायिता ।
 ओष्ठश्रीनिकुरुम्बपल्लवपुटे प्रेङ्खत्प्रसूनायिता
 कामाक्षि स्फुरतां मदीयहृदये त्वन्मन्दहासप्रभा ॥ १६ ॥
 येषां बिन्दुरिवोपरि प्रचलितो नासाग्रमुक्तामणिः
 येषां दीन इवाधिकण्ठमयते हारः करालम्बनम् ।
 येषां बन्धुरिवोष्ठयोररुणिमा धत्ते स्वयं रञ्जनं
 कामाक्ष्याः प्रभवन्तु ते मम शिवोल्लासाय हासाङ्कुराः ॥ १७ ॥
 या जाड्याम्बुनिधिं क्षिणोति भजतां वैरायते कैरवैः

नित्यं यां नियमेन या च यतते कर्तुं त्रिणेत्रोत्सवम् ।
बिम्बं चान्द्रमसं च वञ्चयति या गर्वेण सा तादृशी
कामाक्षि स्मितमञ्जरी तव कथं ज्योत्स्नेत्यसौ कीर्त्यते ॥ १८ ॥
आरुढा रभसात्पुरः पुररिपोराश्लेषणोपक्रमे
या ते मातरुपैति दिव्यतटिनीशङ्काकरी तत्क्षणम् ।
ओष्ठौ वेपयति भ्रुवौ कुटिलयत्यानम्रयत्याननं
तां वन्दे मृदुहासपूरसुषमामेकाम्रनाथप्रिये ॥ १९ ॥
वक्त्रेन्दोस्तव चन्द्रिका स्मितततिर्वल्गु स्फुरन्ती सतां
स्याच्चेद्व्यक्तिमिदं चकोरमनसां कामाक्षि कौतूहलम् ।
एतच्चित्रमहर्निशं यदधिकामेषा रुचिं गाहते
बिम्बोष्ठद्युमणिप्रभास्वपि च यद्विब्वोकमालम्बते ॥ २० ॥
सादृश्यं कलशाम्बुधेर्वहति यत्कामाक्षि मन्दस्मितं
शोभामोष्ठरुचाम्ब विद्रुमभवामेताद्भिदां ब्रूमहे ।
एकस्माद्दुदितं पुरा किल पपौ शर्वः पुराणः पुमान्
एतन्मध्यसमुद्भवं रसयते माधुर्यरूपं रसम् ॥ २१ ॥
उत्तुङ्गस्तनकुम्भशैलकटके विस्तारिकस्तूरिका-
पत्रश्रीजुषि चञ्चलाः स्मितरुचः कामाक्षि ते कोमलाः ।
संध्यादीधितिरञ्जिता इव मुहुः सान्द्राधरज्योतिषा
व्यालोलामलशारदाभ्रशकलव्यापारमातन्वते ॥ २२ ॥
क्षीरं दूरत एव तिष्ठतु कथं वैमल्यमात्रादिदं
मातस्ते सहपाठवीथिमयतां मन्दस्मितैर्मञ्जुलैः ।
किं चेयं तु भिदास्ति दोहनवशादेकं तु संजायते
कामाक्षि स्वयमर्थितं प्रणमतामन्यत्तु दोदुह्यते ॥ २३ ॥
कर्पूरैरमृतैर्जगज्जननि ते कामाक्षि चन्द्रातपैः
मुक्ताहारगुणैर्मृणालवलयैर्मुग्धस्मितश्रीरियम् ।
श्रीकाञ्चीपुरनायिके समतया संस्तूयते सज्जनैः
तत्तादृङ्गम तापशान्तिविधये किं देवि मन्दायते ॥ २४ ॥
मध्येगर्भितमञ्जुवाक्यलहरीमाध्वीझरीशीतला
मन्दारस्तबकायते जननि ते मन्दस्मितांशुच्छटा ।
यस्या वर्धयितुं मुहुर्विकसनं कामाक्षि कामदूहो
वल्गुर्वीक्षणविभ्रमव्यतिकरो वासन्तमासायते ॥ २५ ॥
बिम्बोष्ठद्युतिपुञ्जरञ्जितरुचिस्त्वन्मन्दहासच्छटा ।
कल्याणं गिरिसार्वभौमतनये कल्लोलयत्वाशु मे ।
फुल्लन्मल्लिपिनद्धहल्लकमयी मालेव या पेशला
श्रीकाञ्चीश्वरि मारमर्दितुरुरोमध्ये मुहुर्लम्बते ॥ २६ ॥
विभ्राणा शरदभ्रविभ्रमदशां विद्योतमानाप्यसो

कामाक्षि स्मितमञ्जरी किरति ते कारुण्यधारारसम् ।
 आश्चर्यं शिशिरीकरोति जगतीञ्चालोक्य चैनामहो
 कामं खेलति नीलकण्ठहृदयं कौतूहलान्दोलितम् ॥ २७ ॥
 प्रेङ्खत्प्रौढकटाक्षकुञ्जकुहरेष्वत्यच्छगुच्छ्रायितं
 वक्त्रेन्दुच्छविसिन्धुवीचिनिचये फेनप्रतानायितम् ।
 नैरन्तर्यविजृम्भितस्तनतटे नैचोलपट्टायितं
 कालुष्यं कबलीकरोतु मम ते कामाक्षि मन्दस्मितम् ॥ २८ ॥
 पीयूषं तव मन्थरस्मितमिति व्यर्थैव सापप्रथा
 कामाक्षि ध्रुवमीदृशं यदि भवेदेतत्कथं वा शिवे ।
 मन्दारस्य कथालवं न सहते मथ्नाति मन्दाकिनी-
 मिन्दुं निन्दति कीर्तितेऽपि कलशीपाथोधिमीर्ष्यायते ॥ २९ ॥
 विश्वेषां नयनोत्सवं वितनुतां विद्योततां चन्द्रमा
 विख्यातो मदनान्तकेन मुकुटीमध्ये च संमान्यताम् ।
 आः किं जातमनेन हाससुषमामालोक्य कामाक्षि ते
 कालङ्कीमवलम्बते खलु दशां कल्माषहीनोऽप्यसौ ॥ ३० ॥
 चेतः शीतलयन्तु नः पशुपतेरानन्दजीवातवो
 नम्राणां नयनाध्वसीमसु शरच्चन्द्रातपोपक्रमाः ।
 संसाराख्यसरोरुहाकरखलीकारे तुषारोत्कराः
 कामाक्षि स्मरकीर्तिबीजनिकरास्त्वन्मन्दहासाङ्कुराः ॥ ३१ ॥
 कर्मौघाख्यतमःकचाकचिकरान्कामाक्षि संचिन्तये
 त्वन्मन्दस्मितरोचिषां त्रिभुवनक्षेमंकरानङ्कुरान् ।
 ये वक्त्रं शिशिरश्रियो विकसितं चन्द्रातपाम्भोरुह-
 द्वेषोद्धेषोणचातुरीमिव तिरस्कृतुं परिष्कुर्वते ॥ ३२ ॥
 कुर्युर्नः कुलशैलराजतनये कूलंकषं मङ्गलं
 कुन्दस्पर्धनचुञ्चवस्तव शिवे मन्दस्मितप्रक्रमाः ।
 ये कामाक्षि समस्तसाक्षिनयनं संतोषयन्तीश्वरं
 कर्पूरप्रकरा इव प्रसृमराः पुंसामसाधारणाः ॥ ३३ ॥
 कप्रेण स्नपयस्व कर्मकुहनाचोरेण मारागम-
 व्याख्याशिक्षणदीक्षितेन विदुषामक्षीणलक्ष्मीपुषा ।
 कामाक्षि स्मितकन्दलेन कलुषस्फोटक्रियाचुञ्चुना
 कारुण्यामृतवीचिकाविहरणप्राचुर्यधुर्येण माम् ॥ ३४ ॥
 त्वन्मन्दस्मितकन्दलस्य नियतं कामाक्षि शङ्कामहे
 बिम्बः कश्चन नूतनः प्रचलितो नैशाकरः शीकरः ।
 किञ्च क्षीरपयोनिधिः प्रतिनिधिः स्वर्वाहिनीवीचिका-
 बिम्बोकोऽपि विडम्ब एव कुहना मल्लीमतल्लीरुचः ॥ ३५ ॥
 दुष्कर्माकनिर्गर्कशमहस्संपर्कतपतं मिल-

त्पङ्कं शङ्करवल्लभे मम मनः काञ्चीपुरालंक्रिये ।
 अम्ब त्वन्मृदुलस्मितामृतरसे मङ्गुत्वा विधूय व्यथा-
 मानन्दोदयसौधशृङ्गपदवीमारोढुमाकाङ्क्षति ॥ ३६ ॥
 नम्राणां नगराजशेखरसुते नाकालयानां पुरः
 कामाक्षि त्वरया विपत्प्रशमेन कारुण्यधाराः किरन् ।
 आगच्छन्तमनुग्रहं प्रकटयन्नानन्दबीजानि ते
 नासीरे मृदुहास एव तनुते नाथे सुधाशीतलः ॥ ३७ ॥
 कामाक्षि प्रथमानविभ्रमनिधिः कन्दर्पदर्पप्रसूः
 मुग्धस्ते मृदुहास एव गिरिजे मुष्णातु मे किल्बिषम् ।
 यं द्रष्टुं विहिते करग्रह उमे शंभुस्त्रपामीलितं
 स्वैरं कारयति स्म ताण्डवविनोदानन्दिना तण्डुना ॥ ३८ ॥
 क्षुण्णं केनचिदेव धीरमनसा कुत्रापि नानाजनैः
 कर्मग्रन्थिनियन्त्रितैरसुगमं कामाक्षि सामान्यतः ।
 मुग्धैर्दृष्टुमशक्यमेव मनसा मूढसय मे मौक्तिकं
 मार्गं दर्शयतु प्रदीप इव ते मन्दस्मितश्रीरियम् ॥ ३९ ॥
 ज्योत्स्नाकान्तिभिरेव निर्मलतरं नैशाकरं मण्डलं
 हंसैरेव शरद्विलाससमये व्याकोचमम्भोरुहम् ।
 स्वच्छैरेव विकस्वरैरुडुगुणैः कामाक्षि बिम्बं दिवः
 पुण्यैरेव मृदुस्मितैस्तव मुखं पुष्णाति शोभाभरम् ॥ ४० ॥
 मानग्रन्थिविधुंतुदेन रभसादास्वाद्यमाने नव-
 प्रेमाडम्बरपूर्णिमाहिमकरे कामाक्षि ते तत्क्षणम् ।
 आलोक्य स्मितचन्द्रिकां पुनरिमामुन्मीलनं जग्मुर्षीं
 चेतः शीलयते चकोरचरितं चन्द्रार्धचूडामणेः ॥ ४१ ॥
 कामाक्षि स्मितमञ्जरीं तव भजे यस्यास्त्वेषामङ्कुरा-
 नापीनस्तनपानलालसतया निशशङ्कमङ्केशयः ।
 ऊर्ध्वं वीक्ष्य विकर्षति प्रसृमरानुद्दामया शुण्डया
 सूनुसुते विसशङ्कयाशु कुहनादन्तावलग्रामणीः ॥ ४२ ॥
 गाढाश्लेषविमर्दसंभ्रमवशाद्दुद्दाममुक्तागुण-
 प्रालम्बे कुचकुम्भयोर्विगलिते दक्षद्विषो वक्षसि ।
 या सख्येन पिनह्यति प्रचुरया भासा तदीयां दशां
 सा मे खेलतु कामकोटि हृदये सान्द्रस्मितांशुच्छटा ॥ ४३ ॥
 मन्दारे तव मन्थरस्मितरुचां मात्सर्यमालोक्यते
 कामाक्षि स्मरशासने च नियतो रागोदयो लक्ष्यते ।
 चान्द्रीषु द्युतिमञ्जरीषु च महान्द्वेषाङ्कुरो दृश्यते
 शुद्धानां कथमीदृशी गिरिसुतेऽतिशुद्धा दशा कथ्यताम् ॥ ४४ ॥
 पीयूषं खलु पीयते सुरजनैर्दुग्धाम्बुधिर्मथ्यते

माहेशैश्च जटाकलापनिगडैर्मन्दाकिनी नह्यते ।
 शीतांशुः परिभूयते च तमसा तस्मादनेतादृशी
 कामाक्षि स्मितमञ्जरी तव वचोवैदग्ध्यमुल्लङ्घते ॥ ४५ ॥
 आशङ्के तव मन्दहासलहरीमन्यादृशी चन्द्रिका-
 मेकाग्रेशकुटुम्बिनि प्रतिपदं यस्याः प्रभासंगमे ।
 वक्षोजाम्बुरुहे न ते रचयतः कांचिद्दशां कौञ्जली-
 मास्याम्भोरुहमम्ब किंच शनकैरालम्बते फुल्लताम् ॥ ४६ ॥
 आस्तीर्णाधरकान्तिपल्लवचये पातं मुहुर्जगमुषी
 मारद्रोहिणि कन्दलत्स्मरशरज्वालावलीर्व्यञ्जती ।
 निन्दन्ती घनसारहारवलयज्योत्स्नामृणालानि ते
 कामाक्षि स्मितचातुरी विरहिणीरीतिं जगाहेतराम् ॥ ४७ ॥
 सूर्यालोकविधौ विकासमधिकं यान्ती हरन्ती तम-
 स्संदोहं नमतां निजस्मरणतो दोषाकरद्वेषिणी ।
 निर्यान्ती वदनारविन्दकुहरान्निर्धूतजाड्या नृणां
 श्रीकामाक्षि तव स्मितद्युतिमयी चित्रीयते चन्द्रिका ॥ ४८ ॥
 कुण्ठीकुर्युरमी कुबोधघटनामस्मन्मनोमाथिनी
 श्रीकामाक्षि शिवंकरास्तव शिवे श्रीमन्दहासाङ्कुराः ।
 ये तन्वन्ति निरन्तरं तरुणिमस्तम्बेरमग्रामणी-
 कुम्भद्वन्द्वविडम्बिनि स्तनतटे मुक्ताकुथाडम्बरम् ॥ ४९ ॥
 प्रेङ्खन्तः शरदम्बुदा इव शनैः प्रेमानिलैः प्रेरिता
 मज्जन्तो मन्दनारिकण्ठसुषमासिन्धौ मुहुर्मन्थरम् ।
 श्रीकामाक्षि तव स्मितांशुनिकराः श्यामायमानश्रियो
 नीलाम्भोधरनैपुणीं तत इतो निर्निद्रयन्त्यञ्जसा ॥ ५० ॥
 व्यापारं चतुराननैकविहृतौ व्याकुर्वती कुर्वती
 रुद्राक्षग्रहणं महेशि सततं वागूर्मिकल्लोलिता ।
 उत्फुल्लं धवलारविन्दमधरीकृत्य स्फुरन्ती सदा
 श्रीकामाक्षि सरस्वती विजयते त्वन्मन्दहासप्रभा ॥ ५१ ॥
 कर्पूरद्युतितस्करेण महसा कल्माषयत्याननं
 श्रीकाञ्चीपुरनायिके पतिरिव श्रीमन्दहासोऽपि ते ।
 आलिङ्गत्यतिपीवरां स्तनतटीं बिम्बाधरं चुम्बति
 प्रौढं रागभरं व्यनक्ति मनसो धैर्यं धुनीतेतराम् ॥ ५२ ॥
 वैशद्येन च विश्वतापहरणक्रीडापटीयस्तया
 पाण्डित्येन पचेलिमेन जगतां नेत्रोत्सवोत्पादेन ।
 कामाक्षि स्मितकन्दलैस्तव तुलामारोढुमुद्योगिनी
 ज्योत्स्नासौ जलराशिपोषणतया दूष्यां प्रपन्ना दशाम् ॥ ५३ ॥
 लावण्याम्बुजिनीमृणालवलयैः शृङ्गारगन्धद्विप-

ग्रामण्यः श्रुतिचामरैस्तरुणिमस्वाराज्यतेजोङ्कुरैः ।
 आनन्दामृतसिन्धुवीचिपृषतैरास्याब्जहंसैस्तव
 श्रीकामाक्षि मथान मन्दहसितैर्मत्कं मनःकल्मषम् ॥ ५४ ॥
 उत्तुङ्गस्तनमण्डलीपरिचलन्माणिक्यहारच्छटा-
 चञ्चच्छोणिमपुञ्जमध्यसरणिं मातः परिष्कुर्वती ।
 या वैदग्ध्यमुपैति शंकरजटाकान्तारवाटीपत-
 त्स्वर्वापीपयसः स्मितद्युतिरसौ कामाक्षि ते मञ्जुला ॥ ५५ ॥
 सन्नामैकजुषा जनेन सुलभं संसूचयन्ती शनै-
 रुत्तुङ्गस्य चिरादनुग्रहतरोरुत्पत्स्यमानं फलम् ।
 प्राथम्येन विकस्वरा कुसुमवत्प्रागल्भ्यमभ्येयुषी
 कामाक्षि स्मितचातुरी तव मम क्षेमंकरी कल्पताम् ॥ ५६ ॥
 धानुष्काग्रसरस्य लोलकुटिलभ्रूलेखया बिभ्रतो
 लीलालोकशिलीमुखं नववयस्साम्राज्यलक्ष्मीपुषः ।
 जेतुं मन्मथमर्दिनं जननि ते कामाक्षि हासः स्वयं
 वल्गुर्विभ्रमभूभृतो वितनुते सेनापतिप्रक्रियाम् ॥ ५७ ॥
 यन्नाकम्पत कालकूटकबलीकारे चुचुम्बे न यद्-
 ग्लान्या चक्षुषि रूषितानलशिखे रुद्रस्य तत्तादृशम् ।
 चेतो यत्प्रसभं स्मरज्वरशिखिज्वालेन लेलिह्यते
 तत्कामाक्षि तव स्मितांशुकलिकाहेलाभवं प्राभवम् ॥ ५८ ॥
 संभिन्नेव सुपर्वलोकतटिनी वीचीचयैर्यामुनैः
 संमिश्रेव शशाङ्कदीप्तिलहरी नीलैर्महानीरदैः ।
 कामाक्षि स्फुरिता तव स्मितरुचिः कालाञ्जनस्पर्धिना
 कालिम्ना कचरोचिषां व्यतिकरे कांचिद्दशामश्नुते ॥ ५९ ॥
 जानीमो जगदीश्वरप्रणयिनि त्वन्मन्दहासप्रभां
 श्रीकामाक्षि सरोजिनीमभिनवामेषा यतः सर्वदा ।
 आस्येन्दोरवलोकेन पशुपतेरभ्येति संफुल्लतां
 तन्द्रालुस्तदभाव एव तनुते तद्वैपरीत्यक्रमम् ॥ ६० ॥
 यान्ती लोहितिमानमभ्रतटिनी धातुच्छटाकर्दमैः
 भान्ती बालगभस्तिमालिकिरणैर्मैघावली शारदी ।
 बिम्बोष्ठद्युतिपुञ्जचुम्बनकलाशोणायमानेन ते
 कामाक्षि स्मितरोचिषा समदशामारोढुमाकाङ्क्षते ॥ ६१ ॥
 श्रीकामाक्षि मुखेन्दुभूषणमिदं मन्दस्मितं तावकं
 नेत्रानन्दकरं तथा हिमकरो गच्छेद्यथा तिग्मताम् ।
 शीतं देवि तथा यथा हिमजलं संतापमुद्रास्पदं
 श्वेतं किंच तथा यथा मलिनतां धत्ते च मुक्तामणिः ॥ ६२ ॥
 त्वन्मन्दस्मितमञ्जरीं प्रसृमरां कामाक्षि चन्द्रातपं

सन्तः सन्ततमामनन्त्यमलता तल्लक्षणं लक्ष्यते ।
 अस्माकं न धुनोति तापकमधिकं धूनोति नाभ्यन्तरं
 ध्वान्तं तत्खलु दुःखिनो वयमिदं केनोति नो विद्महे ॥ ६३ ॥
 नम्रस्य प्रणयप्ररूढकलहच्छेदाय पादाब्जयोः
 मन्दं चन्द्रकिशोरशेखरमणेः कामाक्षि रागेण ते ।
 बन्धूकप्रसवश्रियं जितवतो बंहीयसीं तादृशीं
 बिम्बोष्ठस्य रुचिं निरस्य हसितज्योत्स्ना वयस्यायते ॥ ६४ ॥
 मुक्तानां परिमोचनं विदधतस्तत्प्रीतिनिष्पादिनी
 भूयो दूरत एव धूतमरुतस्तत्पालनं तन्वती ।
 उद्धृतस्य जलान्तरादविरतं तद्दूरतां जग्मुषी
 कामाक्षि स्मितमञ्जरी तव कथं कम्बोस्तुलामश्नुते ॥ ६५ ॥
 श्रीकामाक्षि तव स्मितद्युतिञ्जरीवैदग्ध्यलीलायितं
 पश्यन्तोऽपि निरन्तरं सुविमलमन्या जगन्मण्डले ।
 लोकं हासयितुं किमर्थमनिशं प्राकाश्यमातन्वते
 मन्दाक्षं विरहय्य मङ्गलतरं मन्दारचन्द्रादयः ॥ ६६ ॥
 क्षीराब्धेरपि शैलराजतनये त्वन्मन्दहासस्य च
 श्रीकामाक्षि वलक्षिमोदयनिधेः किञ्चिद्भिदां ब्रूमहे ।
 एकस्मै पुरुषाय देवि स ददौ लक्ष्मीं कदाचित्पुरा
 सर्वेभ्योऽपि ददात्यसौ तु सततं लक्ष्मीं च वागीश्वरीम् ॥ ६७ ॥
 श्रीकाञ्चीपुररत्नदीपकलिके तान्येव मेनात्मजे
 चाकोराणि कुलानि देवि सुतरां धन्यानि मन्यामहे ।
 कम्पातीरकुटुम्बचक्रमकलाचुञ्चूनि चञ्चूपुटैः
 नित्यं यानि तव स्मितेन्दुमहसामास्वादमातन्वते ॥ ६८ ॥
 शैत्यप्रक्रममाश्रितोऽपि नमतां जाड्यप्रथां धूनयन्
 नैर्मल्यं परमं गतोऽपि गिरिशं रागाकुलं चारयन् ।
 लीलालापपुरस्सरोऽपि सततं वाचयमान्प्रीणयन्
 कामाक्षि स्मितरोचिषां तव समुल्लासः कथं वर्णयते ॥ ६९ ॥
 श्रोणीचञ्चलमेखलामुखरितं लीलागतं मन्थरं
 भ्रूवल्लीचलनं कटाक्षवलनं मन्दाक्षवीक्षाचणम् ।
 यद्वैदग्ध्यमुखेन मन्मथरिपुं संमोहयन्त्यञ्जसा
 श्रीकामाक्षि तव स्मिताय सततं तस्मै नमस्कूर्महे ॥ ७० ॥
 श्रीकामाक्षि मनोज्ञमन्दहसितज्योतिष्प्ररोहे तव
 स्फीतश्वेतिमसार्वभौमसरणिप्रागल्भ्यमभ्येयुषि ।
 चन्द्रोऽयं युवराजतां कलयते चेटीधुरं चन्द्रिका
 शुद्धा सा च सुधाञ्जरी सहचरीसाधर्म्यमालम्बते ॥ ७१ ॥
 ज्योत्स्ना किं तनुते फलं तनुमतामौष्ण्यप्रशान्तिं विना

त्वन्मन्दस्मितरोचिषा तनुमतां कामाक्षि रोचिष्णुना ।
 संतापो विनिवार्यते नववयःप्राचुर्यमङ्कुर्यते
 सौन्दर्यं परिपूर्यते जगति सा कीर्तिश्च संचार्यते ॥ ७२ ॥
 वैमल्यं कुमुदश्रियां हिमरुचः कान्त्यैव संधुक्ष्यते
 ज्योत्स्नारोचिरपि प्रदोषसमयं प्राप्यैव संपद्यते ।
 स्वच्छत्वं नवमौक्तिकस्य परमं संस्कारतो दृश्यते
 कामाक्ष्याः स्मितदीधितेर्विशदिमा नैसर्गिको भासते ॥ ७३ ॥
 प्राकाश्यं परमेश्वरप्रणयिनि त्वन्मन्दहासश्रियः
 श्रीकामाक्षि मम क्षिणोतु ममतावैचक्षणीमक्षयाम् ।
 यद्गीत्येव निलीयते हिमकरो मेघोदरे शुक्तिका-
 गर्भे मौक्तिकमण्डली च सरसीमध्ये मृणाली च सा ॥ ७४ ॥
 हेरम्बे च गुहे हर्षभरितं वात्सल्यमङ्कुरयत्
 मारद्रोहिणि पूरुषे सहभुवं प्रेमाङ्कुरं व्यञ्जयत् ।
 आनम्रेषु जनेषु पूर्णकरुणावैदग्ध्यमुत्तालयत्
 कामाक्षि स्मितमञ्जसा तव कथंकारं मया कथ्यते ॥ ७५ ॥
 संक्रुद्धद्विजराजकोऽप्यविरतं कुर्वन्दिजैः संगमं
 वाणीपद्धतिदूरगोऽपि सततं तत्साहचर्यं वहन् ।
 अश्रान्तं पशुदुर्लभोऽपि कलयन्पत्यौ पशूनां रतिं
 श्रीकामाक्षि तव स्मितामृतरसस्यन्दो मयि स्पन्दताम् ॥ ७६ ॥
 श्रीकामाक्षि महेश्वरे निरुपमप्रेमाङ्कुरप्रक्रमम्
 नित्यं यः प्रकटीकरोति सहजामुन्निद्रयन्माधुरीम् ।
 तत्तादृक्तव मन्दहासमहिमा मातः कथं मानितां
 तन्मूर्ध्ना सुरनिम्नगां च कलिकामिन्दोश्च तां निन्दति ॥ ७७ ॥
 ये माधुर्यविहारमण्टपभुवो ये शैत्यमुद्राकरा
 ये वैशद्यदशाविशेषसुभगास्ते मन्दहासाङ्कुराः ।
 कामाक्ष्याः सहजं गुणत्रयमिदं पर्यायतः कुर्वतां
 वाणीगुम्फनडम्बरे च हृदये कीर्तिप्ररोहे च मे ॥ ७८ ॥
 कामाक्ष्या मृदुलस्मितांशुनिकरा दक्षान्तके वीक्षणे
 मन्दाक्षग्रहिला हिमद्युतिमयूखाक्षेपदीक्षाङ्कुराः ।
 दाक्ष्यं पक्ष्मलयन्तु माक्षिकगुडद्राक्षाभवं वाक्षु मे
 सूक्ष्मं मोक्षपथं निरीक्षितुमपि प्रक्षालयेयुर्मनः ॥ ७९ ॥
 जात्या शीतशीतलानि मधुराण्येतानि पूतानि ते
 गाङ्गानीव पयांसि देवि पटलान्यल्पस्मितज्योतिषाम् ।
 एनःपङ्कपरम्परामलिनितामेकाम्रनाथप्रिये
 प्रज्ञानात्सुतरां मदीयधिषणां प्रक्षालयन्तु क्षणात् ॥ ८० ॥
 अश्रान्तं परतन्त्रितः पशुपतिस्त्वन्मन्दहासाङ्कुरैः

श्रीकामाक्षि तदीयवर्णसमतासङ्गेन शङ्कामहे ।
 इन्दुं नाकधुनीं च शेखरयते मालां च धत्ते नवैः
 वैकुण्ठैरवकुण्ठनं च कुरुते धूलीचयैर्भास्मनैः ॥ ८१ ॥
 श्रीकाञ्चीपुरदेवते मृदुवचस्सौरभ्यमुद्रास्पदं
 प्रौढप्रेमलतानवीनकुसुमं मन्दस्मितं तावकम् ।
 मन्दं कन्दलति प्रियस्य वदनालोके समाभाषणे
 श्लक्ष्णे कुङ्गलति प्ररूढपुलके चाश्लोषणे फुल्लति ॥ ८२ ॥
 किं त्रैस्रोतसमम्बिके परिणतं स्रोतश्चतुर्थं नवं
 पीयूषस्य समस्ततापहरणं किंवा द्वितीयं वपुः ।
 किंस्वित्त्वन्निकटं गतं मधुरिमाभ्यासाय गव्यं पयः
 श्रीकाञ्चीपुरनायकप्रियतमे मन्दस्मितं तावकम् ॥ ८३ ॥
 भूषा वक्त्रसरोरुहस्य सहजा वाचां सखी शाश्वती
 नीवी विभ्रमसन्ततेः पशुपतेः सौधी दृशां पारणा ।
 जीवातुर्मदनश्रियः शशिरुचेरुच्चाटनी देवता
 श्रीकामाक्षि गिरामभूमिमयते हासप्रभामञ्जरी ॥ ८४ ॥
 सूतिः श्वेतिमकन्दलस्य वसतिः शृङ्गारसारश्रियः
 पूर्तिः सूक्तिझरीरसस्य लहरी कारुण्यपाथोनिधेः ।
 वाटी काचन कौसुमी मधुरिमस्वाराज्यलक्ष्म्यास्तव
 श्रीकामाक्षि ममास्तु मङ्गलकरी हासप्रभाचातुरी ॥ ८५ ॥
 जन्तूनां जनिदुःखमृत्युलहरीसंतापनं कृन्ततः
 प्रौढानुग्रहपूर्णशीतलरुचो नित्योदयं विभ्रतः ।
 श्रीकामाक्षि विसृत्वरा इव करा हासाङ्कुरास्ते हठा-
 दालोकेन निहन्युरन्धतमसस्तोमस्य मे संततिम् ॥ ८६ ॥
 उत्तुङ्गस्तनमण्डलस्य विलसल्लावण्यलीलानटी-
 रङ्गस्य स्फुटमूर्ध्वसीमनि मुहुः प्राकाश्यमभ्येयुषी ।
 श्रीकामाक्षि तव स्मितद्युतिततिर्बिम्बोष्ठकान्त्यङ्कुरैः
 चित्रां विद्मममुद्रितां वितनुते मौक्तीं वितानश्रियम् ॥ ८७ ॥
 स्वाभाव्यात्तव वक्त्रमेव ललितं संतोषसंपादनं
 शंभोः किं पुनरञ्चितस्मितरुचः पाण्डित्यपात्रीकृतम् ।
 अम्भोजं स्वत एव सर्वजगतां चक्षुःप्रियंभावुकं
 कामाक्षि स्फुरिते शरद्विकसिते कीदृग्विधं भ्राजते ॥ ८८ ॥
 पुंभिर्निर्मलमानसौर्विदधते मैत्रीं दृढं निर्मलां
 लब्ध्वा कर्मलयं च निर्मलतरां कीर्तिं लभन्तेतराम् ।
 सूक्तिं पक्ष्मलयन्ति निर्मलतमां यत्तावकाः सेवकाः
 तत्कामाक्षि तव स्मितस्य कलया नैर्मल्यसीमानिधेः ॥ ८९ ॥
 आकर्षन्नयनानि नाकिसदसां शैत्येन संस्तम्भय-

त्रिन्दुं किञ्च विमोहयन्पशुपतिं विश्वार्तिमुच्चाटयन् ।
 हिंसत्संसृतिडम्बरं तव शिवे हासाह्वयो मान्त्रिकः
 श्रीकामाक्षि मदीयमानसतमोविद्वेषणे चेष्टताम् ॥ १० ॥
 क्षेपीयः क्षपयन्तु कल्मषभयान्यस्माकमल्पस्मित-
 ज्योतिर्मण्डलचक्रमास्तव शिवे कामाक्षि रोचिष्णवः ।
 पीडाकर्मठकर्मघर्मसमयव्यापारतापानल-
 श्रीपाता नवहर्षवर्षणसुधाम्रोतस्विनीशीकराः ॥ ११ ॥
 श्रीकामाक्षि तव स्मितैन्दवमहःपूरे परिम्फूर्जति
 प्रौढां वारिधिचातुरीं कलयते भक्तात्मनां प्रातिभम् ।
 दौर्गत्यप्रसरास्तमःपटलिकासाधर्म्यमाभिभ्रते
 सर्वं कैरवसाहचर्यपदवीरीतिं विधत्ते परम् ॥ १२ ॥
 मन्दारादिषु मन्मथारिमहिषि प्राकाश्यरीतिं निजां
 कादाचित्कतया विशङ्क्य बहुशो वैशद्यमुद्रागुणः ।
 सातत्येन तव स्मिते वितनुते स्वैरासनावासनाम् ॥ १३ ॥
 इन्धाने भववीतिहोत्रनिवहे कर्मौघचण्डानिल-
 प्रौढिम्ना बहुलीकृते निपतितं सन्तापचिन्ताकुलम् ।
 मातमां परिषिञ्च किञ्चिदमलैः पीयूषवर्षैरिव
 श्रीकामाक्षि तव स्मितद्युतिकणैः शैशिर्यलीलाकरैः ॥ १४ ॥
 भाषाया रसनाग्रखेलनजुषः शृङ्गारमुद्रासखी-
 लीलाजातरतेः सुखेन नियमस्नानाय मेनात्मजे ।
 श्रीकामाक्षि सुधामयीव शिशिरा स्रोतस्विनी तावकी
 गाढानन्दतरङ्गिता विजयते हासप्रभाचातुरी ॥ १५ ॥
 संतापं विरलीकरोतु सकलं कामाक्षि मच्चेतना
 मज्जन्ती मधुरस्मितामरधुनीकल्लोलजालेषु ते ।
 नैरन्तर्यमुपेत्य मन्मथमरुल्लोलेषु येषु स्फुटं
 प्रेमेन्दुः प्रतिबिम्बितो वितनुते कौतूहलं धूर्जटेः ॥ १६ ॥
 चेतःक्षीरपयोधिमन्थरचलद्रागाख्यमन्थाचल-
 क्षोभव्यापृतिसंभवां जननि ते मन्दस्मितश्रीसुधाम् ।
 स्वादंस्वादमुदीतकौतुकरसा नेत्रत्रयी शांकरी
 श्रीकामाक्षि निरन्तरं परिणमत्यानन्दवीचीमयी ॥ १७ ॥
 आलोके तव पञ्चसायकरिपोरुद्धामकौतूहल-
 प्रेङ्खन्मारुतघट्टनप्रचलितादानन्ददुग्धाम्बुधेः ।
 काचिद्वीचिरुदञ्चति प्रतिनवा संवित्प्ररोहात्मिका
 तां कामाक्षि कवीश्वराः स्मितमिति व्याकुर्वते सर्वदा ॥ १८ ॥
 सूक्तिः शीलयते किमद्रितनये मन्दस्मितात्ते मुहुः
 माधुर्यागमसंप्रदायमथवा सूक्तेर्नु मन्दस्मितम् ।

इत्थं कामपि गाहते मम मनः संदेहमार्गभ्रमिं
श्रीकामाक्षि न पारमार्थ्यसरणिस्फूर्तौ निधत्ते पदम् ॥ ९९ ॥
क्रीडालोलकृपासरोरुहमुखीसौधाङ्गणेभ्यः कवि-
श्रेणीवाक्परिपाटिकामृतझरीसूतीगृहेभ्यः शिवे ।
निर्वाणाङ्कुरसार्वभौमपदवीसिंहासनेभ्यस्तव
श्रीकामाक्षि मनोज्ञमन्दहसितज्योतिष्कणेभ्यो नमः ॥ १०० ॥
आर्यामेव विभावयन्मनसि यः पादारविन्दं पुरः
पश्यन्नारभते स्तुतिं स नियतं लब्ध्वा कटाक्षच्छविम् ।
कामाक्ष्या मृदुलस्मितांशुलहरीज्योत्स्नावयस्यान्विताम्
आरोहत्यपवर्गसौधवलभीमानन्दवीचीमयीम् ॥ १०१ ॥
मन्दस्मितशतकं संपूर्णम् ॥

श्री मूकपञ्चशती संपूर्णा ॥

॥ ॐ तत् सत् ॥

Encoded and proofread by Sridhar Seshagiri seshagir@egr.msu.edu

---

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com
Last updated January 5, 2003